

INDIAN OPINION

Found by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

CENTRAL AMERICAN PUBLIC LIBRARY
8-MAR-1950

No. 9 - Vol. XLVIII.

FRIDAY 3RD MARCH, 1950.

Registered at the G.P.O. as a News paper.
PRICE: FOUR PENCE

... From the Fountains of the Past,
To Glorify the Present . . .

In this kingdom of illusions we grope eagerly for stays and foundations. There is none but a strict and faithful dealing at home and severe barring out of all duplicity or illusion there. Whatever games are played with us, we must play no games with ourselves, but deal in our privacy with honesty and truth.—EMERSON.

★ ★ ★

Remember that life is made up of loyalty; loyalty to your friends; loyalty to the beautiful and good; loyalty to the country in which you live; loyalty to your king; and above all, for this holds all other loyalties together.—Loyalty to God.—QUEEN MARY.

★ ★ ★

Believe nothing against another but on good authority; and never report what may hurt another, unless it be a greater hurt to some other to conceal it.—PENN.

★ ★ ★

Educate men without religion and you make them but clever devils.

—ARTHUR WELLESLEY.

★ ★ ★

It is one thing to wish to have truth on our side, and another to wish sincerely to be on the side of truth.—RICHARD WHATELY.

JAYBEE SILK HOUSE

(FORMERLY THE JAPAN BAZAAR)
JOHANNESBURG'S FAMOUS SAREE HOUSE

45" Wide COLOUR D
GEORGETTE.
Superior Quality.
In following shades:

Pink, Salmon, Saxe, Royal,
White, Emerald, Red, Purple
Wine, Maroon, Black, Orange,
Lemon, Petunia. Yd. 7/11.
Ideal for Sarees.

45" SUEDE SILK, White,
Pink, Sky. Per yd. 7/11.

JUST ARRIVED!

45" wide TINSEL
GEORGETTE.
All Shades. Per yd. 15/-
SAMPLES ON REQUEST.

FOR BLOUSES
SWISS EMBROIDERED
GEORGETTE, 36"
per yd. 12/6.

MEN'S
PURE
SILK
SHIRTS.

Cream.
Collar
Attached.
All Sizes.
27/3
each.

VELVET.
44" Chenille Georgette
in all latest Shades
Suitable
For
Sarees.
Per yd.
22/6

EMBROIDERED GEOR-
GETTE SAREES. In all lead-
ing shades. Now reduced to
£4/10/0 each.

EMBROIDERED SUEDE
SILK SAREES. Attractive
Embroidery. Special price
£4/4/0 each.

GEORGETTE JARI WORK
SAREES, with attractive wide
borders in all shades.
Reduced to £6/10/0 each.

GEORGETTE HEAVY JARI
WORK SAREES, with Jari
work borders in all shades,
£12/12/0 each.

FANCY TINSEL
SAREE BORDERS
In Latest Designs
& Colourings
8 yds. to a piece
From 25/- To 50/-
per piece.

SAREES

★
Printed Voile Sarees.
In Latest Designs. Pink,
White & Blue Ground.
5 yds. lengths. 25/- each
6 yds. lengths. 30/- each

Phone 33-6229.

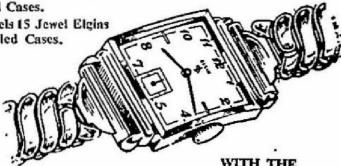
39a MARKET STREET,

JOHANNESBURG.

P. O. Box 5169

ELGIN

21 Jewel Lord Elgin and 17 Jewel
Elgin De Luce in Solid Gold and
Gold Filled Cases.
Latest models 15 Jewel Elgins
in Gold Filled Cases.

WITH THE
NEW MIRACLE
DURA-POWER MAINSPRING.

ADVANCE 1950 MODELS

KATZ & LOURIE LTD.

COR. BLOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG

BONES WANTED

We Pay
£7 PER TON
F.O.R. your
Station or Siding

BAGS RETURNED RAILAGE PAID

For Full Particulars write to:

THE
**BULLBRAND
FERTILIZERS LTD.**

SARNIA,

NATAL.

Kasturba Gandhi Memorial Number

Copies of Kasturba Gandhi Memorial Number can be had
at this office at 1s. 3d. including postage.

'Indian Opinion',
Phoenix, Natal.

Are You a subscriber of
'Indian Opinion'

If not, Why not?

PHONE 33-2651.
MASTER BROS.
 Manufacturers of Ladies and Girls
 Straw and Felt Hats
 Wholesale Merchants and Direct Importers.
**House For Keen
 Cash Prices.**
 33 West Street, JOHANNESBURG.

मास्टर ब्रदर्स

होलसेल मस्टब्रोस ग्रेंड रिपरेकट हॅट्स एंड्स.
 रेशमी तेमव सुनारकि कापक, बुलन रस, प्लानेटस-वेणी भाण्डो
 माटे नत नतनी माव-तेमव इंपोर्टीन गोरकटे सादी.।
 वीगरे माटे इमारि सां प्रथम तपास
 करवा बलामुखु छे.

उउ वेस्ट स्ट्रीट,
 जोहानिसबर्ग
 33-2651.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 21429.

P. HARGOVAN & CO.
 (PTY.) LTD.

**WHOLESALE MERCHANTS
 AND IMPORTERS.**

P. O. BOX 1250.

15 & 17, Cross Street,
DURBAN.

M. J. PATEL

INTERNATIONAL SPORTS COMPANY

Importers & Exporters & General
 Commission Agents

10 Peking Road, KAWOON, HONG KONG.

Special attention is paid
 to indent orders

Write To Us For Further Particulars.

HANNON'S DETECTIVE AGENCY (PTY.) LTD.

MANAGING DIRECTOR: O. HANNON, seventeen years Royal Irish
 Constabulary and Criminal Investigation Department, S. A. Police.
 Manager: MINDEN PLUMLEY, ex Headon Police College and Criminal
 Investigation Department, New Scotland Yard, London.
 Criminal, Commercial and Matrimonial Investigations Carried Out
 In Strictest Confidence.

11/12 Pastern Chambers, Jeppe Street; P.O. Box 5199, Johannesburg.
 'Phone:—Office: 22-7771. After hours: 24-4544.

HEADACHES QUICKLY RELIEVED
 BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-L-CURE), HEADACHE POWDEPS
 FROM YOUR CHEMIST at 9d., 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM
 ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1400

THE NEW INDIA ASSURANCE COMPANY LIMITED.

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry,
 Motor Bus, Plate Glass, Workmen's
 Compensation, Etc. Etc.

આ દોહી વીમા કંપનીમાં જીવનની, આગ, મોટર કાર મોટર
 લોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસી, કામદારોને લગતા વીમાઓ,
 સામાન્ય વીગેરે દરેક ગતના વીમાઓ ઉતરાવી શકાય છે.
 દોહી કંપનીને ઉપવન આપવું એ દરેક દોહીની ફરજ છે.

Natal Office:

"NATVAR MANSION"
 74, Victoria Street,
DURBAN.

Telephone 25845, P. O. Box 1610.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
 Durban.

Transvaal Office:

ROOMS NO. 12 & 13,
 BARKLY ARCADE,
 Dignol Street,
JOHANNESBURG

Telephone 33-4478

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
 JOHANNESBURG.

JALBHAY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING

GO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?
Have you provided for your dependants?
Prepare for the future
Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.

Insure with "THE OLD MUTUAL" your friend for Life—
The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has
the best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760.
JOHANNESBURG.

Phones:— } Business 33-0711
Residence 33-5961

DIAMONDS

QUERIDO DIAMOND Co.

48 Walter Wise's Building,

4th Floor Joubert Street, JOHANNESBURG
Tel. 22-3400. P.O. Box 3417

"SEE US WITHOUT OBLIGATION"

DIAMOND SPECIALISTS

OUR MOTTO: 'A SQUARE DEAL'

SPRINGBOK COLLEGE

P.O. BOX 8243,
JOHANNESBURG.

New and up-to-date courses for Standards
VI, VII, J.C., Senior Certificate and Matriculation.
Languages, Maths, Science, Physiology, Commerce,
History, Geography, Etc, Etc.

**ALL LECTURES DRAWN UP
BY EXPERTS.**

Write To-day For Full Particulars.
LOOK BEFORE YOU LEAP, BUT LEAP AHEAD
WITH THE SPRINGBOK.

PHONE 33-7944 P.O. BOX 4889.
TEL. ADDRESS: "ARVIND."

HEAD OFFICE:
409, KRUGER ST., LOUIS TRICHARDT.
PHONE 64. PO BOX 106.
TEL. ADD: "KANJEE."

H. K. GOKAL,

WHOLESALE

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

OUR MOTTO: "SERVICE THAT SATISFIES."

43 Market Street,

JOHANNESBURG.

ફોન ૩૩-૭૯૪૪. બોક્સ ૪૮૮૯.
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ: "અર્વિન્ડ."

હેડ ઓફીસ:
૪૦૯, ક્રુગર સ્ટ્રીટ, લુઇસ ટ્રીચાર્ટ.
ફોન: ૬૪. પી. બો. બોક્સ ૧૦૬
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ: "કાન્જી"

એચ. કે. ગોકળ,

—: હોલસેલ વેપારી ::—

—જનરલ મરચન્ટ અને આયાત કરનાર—

૪૩ મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 9—VOL.—XLVIII.

FRIDAY, 3RD MARCH, 1950

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price: FOUR PENCE

Indian Opinion

FRIDAY, 3RD MARCH, 1950

The Indian Delegation

THE delegates from Bharat and Pakistan have been and have gone. To what extent, if any, their visit will have affected the declared policy of the Union Government on what is known as the Indian question is entirely a matter of conjecture. Diplomats are proverbially reserved and cautious, so that it is not surprising that no disclosures have been made beyond the assurance of all parties of their intention to adhere strictly to the principles they have adopted.

There are, however, some aspects of the visit, and the meetings of the representatives of the three governments, that are gratifying from our point of view.

Seen in its larger and truer perspective, the compliance of the Union Government with the wishes of the majority of the world's nations that a meeting should be held to discuss the possibility of a rapprochement, is a positive gain, however small, in the direction of world peace.

For, it needs to be recognised that all the protestations notwithstanding regarding ours being a purely domestic question, the issue as it affects us in South Africa is but one aspect of a vastly larger question, and one of world-wide concern. The [day of classification, and of watertight compartments on the sole grounds of race and

colour, has gone. The die-hards naturally don't like dying, but they will have to accommodate themselves to world changes, if they wish to survive. The Earth doesn't stop rotating because some people suffer from giddiness.

Pandit Kunzru and his suite have nobly vindicated the dignity of the Motherland, Panditji's own, obvious, nobility of character and the statesmanship that characterised his every utterance have at least served to revive in us something of the pride, and satisfaction we ought never to lose in our Indian ancestry and relationship.

While Panditji, in person, has departed, we still sense something of the afterglow he has left behind, an aura radiant with great spirituality and a powerful intellect nobly dedicated. Of such, are the salt of the earth—Crusaders in the cause of Truth and Righteousness, Valiant fighters under the direction of the Divine Charioteer.

Being Sacrificer, the Hall-Mark of all real greatness, Panditji refused to allow considerations of health to interfere with a programme of engagements that must have strained his endurance to the very limit. While he gave us the credit we deserve for such merit as we have earned, Panditji refrained from anything of the nature of flattery.

Indeed, the present is no time for self-gratulation, and for that matter there perhaps, never is such a time. For self-gratulation has been likened by the Sages to "a lofty tower on to which a haughty fool has climbed.

There he stands in prideful solitude unnoticed by any save himself."

If Panditji paid us the complement of not flattering us, he did give us the benefit of his valuable counsel and advice. Perhaps most important of all was his warning against ourselves being guilty of the very evils of which we complain—we are victims. Of these, our own tendency in the direction of exclusiveness is, possibly, the most pronounced.

We repudiate the implication of inferiority on the basis of race and colour. We have had, and still may have to restrain our just claims to recognition in deference to circumstances that are peculiar to South Africa. That, however, is a very different thing from an admission of inferiority.

This may or may not be the precise hour for opening the door to equality of opportunity, but we do not and cannot acquiesce in its being banged, closed and bolted against our natural aspirations for all time. We claim to be fully-grown Men and as such to be entitled to share the duties, rights and privileges, all men of full growth and responsibility are entitled to enjoy, irrespective of their race or colour. Though prejudices and class interest may deny it, we come to that we have

earned our place in the body-politic; that from no proper point of view do we desire to be regarded and treated as undesirables and outcasts.

Such, in substance is our quarrel with Apartheid. Our particular interests are at stake, but primarily, the matter is one of principle. This is essentially a case of Righteousness, of Right for Right' sake, to which all sectional interests have to be subordinated. Which being so, let us, following the wise advice of Pandit Kunzru, engage in a little honest self-examination with a view to taking stock of our own position. Conduct that is wrong when we are the victims, doesn't become right because we adopt it, i.e. do the some sort of thing.

The root of the wrong with Apartheid or Separateness is, the attitude of mind it stands for. In essence, it is a denial of the Fatherhood of God and the Brother relationship of every Man to every other Man. It proudly repudiates any such intimate relationship with the black man, the brown man or the yellow man, especially if he be "non-European." They are either God's stepchildren (vide Mrs. Millin), or His outcasts, or sub-humans. Apartheid corresponds somewhat with the once recognised Divine right of Kings. It is the sole justification for claiming the privilege of Baasknaap.

This doctrine of separateness stresses differences, emphasises the diversity aspect of the human family; it's its apart and apart.

keep it apart. It provokes friction, and where co-operation and loving kindness should rule, engenders resentment and hatred. It expresses a group egotism that has no spiritual or religious justification at all, but which on the other hand, is a complete departure from righteousness as mankind has been taught and exhorted to see and pursue it.

Now, how far, if at all, have we Indians, as between ourselves and in our own domestic relationships, escaped infection from this self same poison? Can we truthfully claim to be banded, that is united and bound together, as a unit, by the ties of brotherhood? Are

some of us not in grave danger of being caught in this snare of "baaskaap"? Of rending apart the community of which every section and each individual is but an integral factor? Of advocating personal and sectional interests and getting into the limelight, in the sacred name of Service?

How far will an honest self-examination and stock-taking find our mental and moral shelves free from all or some such bad stock?

And, should, perchance, we find any, bit in us, like the good business man we are reputed to be, clear it out without delay and relegate it to the rubbish heap, where it rightly belongs.

MR. MANILAL GANDHI RETURNS TO THE UNION

MR. MANILAL GANDHI, who had gone to India to attend the World Pacifist Conference, held last December, at Tagore's Santiniketan and at Seagram, Wardha, returned to Durban by the s.s. Karanja yesterday (Thursday).

During his voyage Mr. Gandhi disembarked at Mombasa and went to Nairobi to meet Pandit Kunzru, who had arrived by plane from Johannesburg. Mr. Gandhi was the guest of Mr. Apasheh Pant, Commissioner for the Government of India in East Africa. He flew with Pandit Kunzru and party to Dar-es-Salaam and caught the boat on which he was sailing, at that port. This was Mr. Manilal Gandhi's first visit to Nairobi and through the very kind hospitality of Mr. and Mrs. Pant he was able to see quite a good deal of that part of the beautiful country and meet many friends, who poured their affection on him and thus expressed their deep reverence for Mahatma Gandhi.

Mr. Manilal Gandhi in the course of an interview said Indians in East Africa were extremely fortunate in having the services of Mr. and Mrs. Pant. Both of them have been doing wonderful practical work to bring about better relations between the different communities.

It behoves us, he said, to be deserving of the presence among us of such great personalities, whom India can ill-afford to spare at the present moment, and to take the fullest advantage of their company.

About his talks with Pandit Kunzru Mr. Manilal Gandhi said that it was satisfactory to note that the Union Government, who were once so adamant and were not inclined even to talk had now agreed at least to discuss matters at a round table conference. Whatever the ultimate results of such a conference may be the discussions will not be fruitless. But we need to remember, he said, that no power on earth can help us if we do not help ourselves. "Our salvation depends upon how deeply we feel the humiliations we are subjected to and the capacity we can show to sacrifice. Nothing is gained without sacrifice."

In regard to India Mr. Manilal Gandhi said that he found the conditions had greatly improved since his last visit to India a year ago. Much had yet to be done, but the Government was handicapped because of the lack of sufficient co-operation from the people who seemed to be lacking woefully in civic sense and in the sense of discipline.

AN EARNEST DEBATE IN A SUBDUED HOUSE

THE House met on Wednesday, February 16 under the disquieting shadow of the smoke pall of civil disturbance. As was fitting on such an occasion, the country's legislators, responding to the country's call for information, for action and for guidance, set aside temporarily all other considerations of government.

Traditionally, the wheels of the parliamentary machine turn slowly, and there must, in this House have been those to whom the day's events brought a measure of sad irony.

Last session saw a day on which Mrs. Margaret Ballinger lost patience. This representative of the Native people said, in effect, "I told you so"—without a vestige of the normal self-satisfaction of the prophet proved right.

It seemed at times that this member had now lost hope—hope in the ability of the country to cope with a situation whose grim potentialities had haunted her for years.

Several of the speeches reached impressive heights of statesman-like eloquence, and from the United Party's back benches came another contribution which had at the hard core of its brilliance a glowing realism.

Members heard General Smuts, quietly spoken and grave, move the adjournment of the House as a "matter of urgent public importance" immediately after Mr. Swart's statement on the latest disturbances.

General Smuts spoke of "something new coming into the life of this country." He spoke of anxiety in the land—"not least among the Native people themselves"—and of the necessity for action.

Expressing his satisfaction at General Smuts's speech, Dr. Malan followed up the Leader of the Opposition's references to a "new spirit."

This in the Prime Minister's view, had been born from the last war and took the shape of demands for absolute equality from the non-European peoples.

This was the time, Dr. Malan said, for the white sections to stand together. The Communist danger loomed menacingly in the country.

Mrs. Ballinger was quietly intense.

"I have been deeply shaken by the events on the Rand. In spite of the fact that I have prophesied this sort of event..... My distress is not only for those on the Rand, but because I realise that this is not an episode but a symptom; not the end but only the beginning."

"It was most lamentable that the Government's only reply to the position lay in the statement of Mr. Swart, said Mrs. Ballinger. The public could not be protected by drastic police action alone. Unless some other steps were taken, disturbances would "spread very rapidly into unexpected quarters."

For the most part there was silence on the Government side of the House, but one or two members kept up an irregular flow of comments.

It was after one of these that Mrs. Ballinger paused, gave a small, despairing shrug of her shoulders and said "Oh." That ejaculation was compounded of a world of frustration, anxiety and anger.

With a series of crisp questions Mr. Strauss drew out the Minister of Finance on the subject of Mr. Havenga's attitude towards the non-Europeans.

He spoke of "deprivatory apartheid," of the necessity of a policy of understanding towards the Native.

In the Government rank and file Mr. Mentz (Westdene) saw Communist agitation as the basic cause of the riots, and from the Cabinet benches Dr. Stals declared that everything possible was being done in the field of housing. The position, he agreed, was unsatisfactory, but it had not developed during the Nationalist term of office.

The rare rising of Dr. Colin Steyn was greeted by Government members with friendly "Hoor, hoors." The United Party's member for Bloemfontein City made an objective and realistic contribution to the debate, pleading for an approach to Native leaders, for goodwill before guns.

From the labour benches the soft-spoken Mr. Christie spoke earnestly on the necessity for taking the Native question out of the political arena.

The house heard an effective speech from Dr. Luttig, the new Nationalist member for Mayfair.

"All of us are responsible and we should approach the problem in that spirit," said Mr. Steyn. "This is a solemn occasion. It behoves us all to take stock of both sides of the House and see why these things are."—"Star"

MISS MURIEL LESTER

MISS MURIEL LESTER is the second daughter of an Englishman. From early years she and her sister Doris took an active part in the welfare of those in need around them. In the East End of London they established a Community Welfare Club, to meet the needs of men, women and children who had little to brighten their drab lives. Here it was that Mahatma Gandhi found a home during the time he came to London to attend the Round Table Conference in 1931. Now for over 30 years, nursery schools, clubs and recreational activities have been carried on. In the year 1914 Miss Muriel Lester became interested in an organisation known as The Fellowship of Reconciliation, which started in Cambridge. This was organised by those who thought that all violence was contrary to the teachings of Christ. Ever since she has become widely known as the Travelling Secretary for this organisation. Her travels have taken her to China, Japan, Australia, New Zealand, India, Europe and the U.S.A. For the first time we now have her in South Africa. We trust that she may be encouraged to return for a longer stay at some future time. We also hope that all of us will try to learn many things from Miss Lester by attending all her lectures.

"Life In The East End Of London When I Was About Nineteen"

"At the beginning of this century, I was invited to a party given by the Factory Girls Club, I had never met a factory girl before. When I went to the party I saw these girls of my age and I found that they had more manners than myself. They spoke better than I could and there were many things that I could learn from them. After this I went more often to them and I learnt a lot of things from them. There was very little that I could give to them. These girls were better than me and yet they could not have the things that were necessary in life. I became more and more drawn towards them."

Just then the first World War broke out, and I lost my brother, King sley. He was a fine boy and we were terribly broken-up at the news of his death. My father said he was not going to build a memorial for him. He wanted to have a living memorial, and he gave us the place so we could work on it. Here we started our little club

Miss Muriel Lester

doing everything ourselves without the help of paid labour. We tried to reform the lives of factory workers and preached against drink. We preached against war because we believed that there were no enemies. People could not be enemies because they lived on the other side of a river or a sea. We had people of our club from all countries and even Germans. We did not turn them in. Because of this we had to face great opposition, but we faced them calmly with the help of God. We worked in the real Christian way. We did not pray for victory. But we had prayers three times a day. But during prayers we used to remain silent and silence was a wonderful way to pray.

One evening some people of the East End who did not like our preaching against drink and trying to convert the younger generation to our way and God's way of life, decided to make trouble. One Mrs. Aimer, who was a heavy drinker, was very angry with me because her daughter had run away from her home. One night when there were very few people left in the club, Mrs. Aimer came with other people (all drunk) following her. I was warned and told to ask for police protection but God was our protection, Mrs. Aimer came straight to me. I tried to see the humorous side of the incident, and she began to speak. I listened to her smiling. When she paused once, someone said, "Oh pray to the Lord that the daughter will return" and I took the opportunity and said, "Yes, let's pray to God" and sure enough everyone took their hats off and were silent. After that I took Mrs. Aimer home and the walk in the cool night sobered her and on reaching home she promised me that if her daughter returned she would stop drinking. Later on Mrs. Aimer was one of my

most ardent friends. Similarly when two drunks were having a brawl, we tried to stop them by trying to make them see how foolish they were. If at this juncture the prayer bell rang they would stop and stand in silence, although they were seething with rage, and by the time the silence was ended they would be quiet again and would even say "Amen" and only ask for a drink of water. This way my companions and I have worked on all these years, helped by the guidance of God. Being pacifists, we have had to face a lot of opposition.

When Gandhiji came to England in 1931 we invited him to our club and we learnt more from him."

Miss Muriel Lester arrived in Durban on February 28 and

was the guest of Dr. Goonam and she is now in Phoenix. Miss Lester will be here till the end of March. A number of lectures have been arranged for her. Miss Lester is on a lecture tour of the Union. When asked about her impressions on South Africa she said she had not been able to form any opinion as yet, but she could see that the problems that faced the country were numerous. Some people she had met thought that the problems were so complicated that there was no hope of ever finding a solution. But to this Miss Lester said, "The question of untouchability, one of the greatest problems of India for over 1,000 years, was solved in 30 years. I saw that. Now I think that there is nothing in the world that is too complicated to solve."

SOME RESULTS OF THE WORLD PACIFIST MEETING

Specially Contributed To 'Indian Opinion'

By RICHARD B. GREGG

CONFLICT is so age-long and so deep in both individuals and society that we cannot, of course, expect a meeting of about 85 people to suddenly bring peace to the world. Nevertheless, it is fair to ask whether they did accomplish anything, and what it was. Because peace is a relationship between human beings and is a living relationship, any steps towards peace are necessarily intangible, and because they are living, they take time to grow. But at least living seeds were planted.

One thing is certain, that out of this meeting the personal character and ideas and program of Mahatma Gandhi are far more clearly and fully understood by delegates from 35 foreign countries than ever before, and his influence on the world will be much strengthened and clarified.

Further than that, his plan and practice of basic education made a great impression on us all. These ideas will affect eventually the methods of education in many countries. Some of the European and American delegates are teachers or in a position to influence education in their respective countries.

The other elements of the constructive program whereby a peaceful society may be created are now appreciated. Thus the transformation of society is envisaged by the delegates. This is a very fruitful conception. Its results will be important.

A very large measure of agreement was reached on many specific problems such as how to deal

with individual communists and communist organisations, conscientious objectors to conscription, disarmament, world citizenship, world government, refugees, occupied territories, trial of war criminals, capital punishment, and many others.

Many good friendships were established, and these too, will be a source of strength and action for peace. Argument as to basic principles of peacemakers was reached and some valuable study made of how to transcend the individual and group ego.

Under the conditions of this meeting I cannot say more. We are not trying to tell others what to do but we see our own duty more clearly and are full of hope and determination and renewed courage.

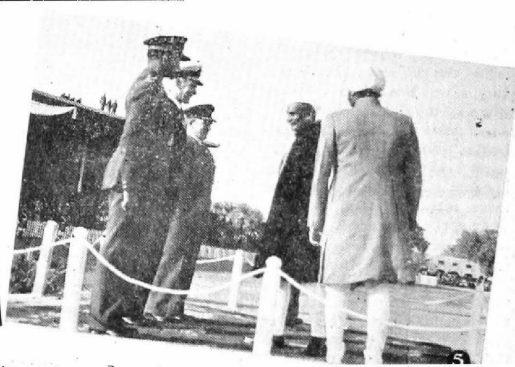
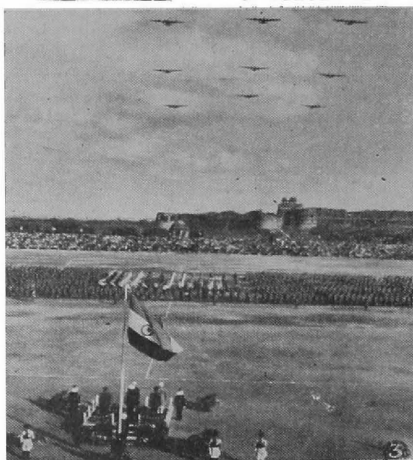
Correction

In the "Indian Opinion" of February 17, 1950, a mistake was made in the article— "Opening of the Gandhi Memorial." We would like to rectify it. The Dutch Flag should have been The South African Flag.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:

306 Commissioner St.,
Jeppe, Johannesburg.

1. Distinguished personalities of the Government of the Republic of India and the Diplomatic Corps keep standing while the playing of Jana Gana Mana, India's National Anthem, announced the arrival of Dr. Rajendra Prasad, first President of the Indian Republic, at the Irwin Stadium for the Ceremonial Parade on January 26.
2. A farewell gift from Dr. Soekarno, President of the Indonesian Republic to Sbrri C. Rajagopalachari, Retiring Governor-General of India.
3. Nine liberators fly past in formation over the walls of the historic Parana Qila, an assembly of vast multitudes, serried ranks of troops and the presidential platform during the ceremonial parade held in the Irwin Stadium on January 26.
4. Two hours before being sworn in Dr. Rajendra Prasad stands in prayer in front of Mahatma Gandhi's Samadh at Rajghat invoking Gandhi's blessings.
5. Sardar Baldev Singh, Minister for Defence, introducing Dr. Rajendra Prasad to Gen. K. M. Cariappa, Vice-Admiral W. E. Parry and Air Marshal Sir Thomas Elmhist at the Irwin Stadium just before the ceremonial parade on January 26.—P.I.B.

"PAKISTAN SABOTAGED TRADE WITH INDIA"

GOVT. EXPLAIN COAL EXPORT BAN

THE Government of India have published on February 7 a White Paper on Indo-Pakistan trade relations giving the history of various agreements between the two dominions since August 15, 1947, and breaches of those agreements, by Pakistan culminating in the present stalemate.

The White Paper said: Within two months of partition, the Sind Government imposed certain restrictions on the movement of a large number of commodities contrary to the Standstill Agreement. The protests of the Government of India to Pakistan did not succeed in securing the repeal of these restrictions. An even more serious departure from the Standstill Agreement occurred when Pakistan decided to treat India as foreign territory so far as the movement of raw jute from Pakistan to India was concerned, imposing an export duty on raw jute which would affect exports to India.

With the termination of the Standstill Agreement on March 1, 1948, trade and custom barriers were imposed causing a great deal of inconvenience to both sides. At the inter-dominion conference held at Calcutta in April, 1948, India suggested that the Standstill Agreement should be revived pending long-term arrangements. This, however, was not acceptable to Pakistan.

The second inter-dominion conference held at Karachi in May, 1948, led to an agreement valid for a period of one year up to June, 1949, providing for the mutual supply of certain essential commodities. India agreed to limit the volume of her export of Indian-grown jute which competed with Pakistan's exports to other countries. India also undertook to supply steel to Pakistan in spite of the fact that she herself had to import steel from hard currency countries.

In spite of these agreements, difficulties continued to beset trade and movement and when the agreements were reviewed at a conference between delegations of the two dominions in December, 1948, in Delhi, it was found that Indian goods in transit from Calcutta to Assam and Tripura across East Bengal were still being detained under orders of the provincial Government or their officers. Fresh decisions were taken to make the procedure for transit simple and effective and also to facilitate trade and movement in general.

Securing Long-Term Agreement

While these arrangements for exchange of commodities on a short-term basis were being negotiated and implemented, adds the White Paper, India did not give up making consistent efforts to secure a long-term understanding covering trade and tariffs in general and raw jute and raw cotton and their products in particular.

In April, 1949, the Commerce Minister of India had discussion with the Finance Minister of Pakistan with a view to exploring possibilities of increasing inter-dominion trade by reduction or removal of fiscal and other barriers. An agreement was reached between them against this background and India agreed to grant rebates on excise duty on all excisable commodities which were exported to Pakistan. In return, Pakistan agreed to abolish certain export duties.

The Pakistan Government found themselves unable to agree to retain a clause in the agreement relating to the long-term and comprehensive arrangements in regard to production, manufacture and sale of jute and cotton.

In view of the unwillingness of Pakistan to arrive at any long-term understanding or even to meet at a conference to reach such an agreement, negotiations were started in June, 1949, for a fresh agreement to the supply of commodities, and a trade agreement was signed on June 24 and soon after a meeting was held at Delhi on July 13, 1949, with the representatives of the Government of Pakistan to explore the possibilities of stepping up exports of coal to Pakistan.

As a result India placed a large number of wagons at their disposal. The figures of actual movement of coal for the months of July, 1949, to November, 1949, were July 180,423 tons, August 206,949 tons, September 168,559 tons, October 198,569 tons and November 222,180 tons.

Pakistan, on the other hand, far from helping the imports of cotton textiles from India, actually took measures to restrict the trade. The Pakistan Government's orders for textiles were far below the agreed quota and 7,000 bales of cloth and 3,000 bales of yarn ordered by the Government of Pakistan and East Bengal Government were not lifted.

As regards handloom cloth Pakistan agreed to license freely

imports of lungies and other types of handloom cloth up to 2,000 bales. The agreement was never implemented by Pakistan. Indian piecegoods imported into Karachi were being frozen immediately on arrival and the discrimination as compared with imported cloth from other countries prevented any substantial trade in Indian textiles.

Further, India was put on the list of countries from which no imports of cotton textiles would be licensed by Pakistan. Thus, in effect, Pakistan banned the import of cotton textiles from India in spite of the trade agreement.

Following the devaluation, Pakistan raw jute became far more expensive than Indian jute and it was clear that unless either the price of Pakistan jute went down or the exchange rate was altered further purchases of this very vital raw material would not be possible. India being the main buyer of Pakistan's raw jute, the normal economic forces inevitably began to push down prices of Pakistans raw jute and their exchange rate.

Transactions between the two rupees, which were permissible in the absence of any exchange control between the two countries, showed that 100 Pakistan rupees were being exchanged with Indian rupees at anything between parity and 115 Indian rupees. Pakistan fixed minimum selling prices for her raw jute and made it illegal for any person to exchange Pakistan rupee for Indian rupees or vice versa except at the rate of exchange which Pakistan had notified.

Indian Rupees At New Rate

Although Pakistan had very large holdings of Indian rupees, her State Bank were not prepared to buy and sell Indian rupees at the new rate. Millions of rupees accruing to India from Indian enterprises in Pakistan were being refused repatriation, although there was no exchange control. Pakistan took steps to cancel the O.G.L. for the import of various goods from India and insisted upon evidence of remittance having been made from India in respect of commodities coming from Pakistan to India.

The net effect of these measures was to prevent all trade between the two countries except for the supply of coal from India to Pakistan for which Pakistan continued to make payments from the State Bank's balances held in India.

Not only was any fresh purchase of raw jute made impossible but out of the 12,000,000 bales which had been purchased before devaluation by the Indian mills,

500,000 bales which had still to come to India were held up by Pakistan. A large portion of this jute had been passed by the Pakistan customs, the Pakistan export duty had been paid and the jute had actually been loaded in many instances before devaluation—in barges and flats.

Repeated attempts were made by the Indian buyers and their agents to get their jute released. The Indian jute mills association sent a representative to discuss the matter with the Pakistan Jute Board but his visit proved equally fruitless. Telegraphic representations were made by the Government of India first to the Jute Board and then to the Pakistan Government. The only answer given to India was that jute was held up because the parties concerned were not coming forth to get it released.

In spite of these representations as well as direct approaches made by the parties concerned—both verbally as well as in writing—no raw jute was released. The Government of India offered to settle by arbitration any outstanding claims in relation to jute on both sides. Even then the Pakistan Government did not authorise the release of raw jute.

The White Paper continued: Meanwhile yet another development came to the notice of the Government of India which made it difficult to resist the conclusion that the hold-up was part of a deliberate policy to make the position of the Indian jute mill difficult and to compel them to buy jute at the rates fixed by the Jute Board.

The policy of detention as applied not merely to Pakistan jute purchased by the Indian mills but also to assam jute which was in transit through Pakistan to India. Pakistan's observance of her obligations in regard to transit arrangement had always been half-hearted. Thus the State of Tripura had to depend on airborne supplies of many essential commodities and even raw jute grown in that State had to come to India by air.

Thus a state was reached, the White Paper concluded, when it became clear that apart from obtaining supplies of coal from India, Pakistan had no intention of allowing any other trade to take place between the two countries and even goods from one part of India to another were subjected to all kinds of restrictions. In the circumstances, the Government of India felt that they had no option but to discontinue the supply of coal to Pakistan, although in announcing this decision they made it quite clear that as soon as normal trade was rendered possible the supplies of coal, would be resumed and even the short supply made up.—P.T.I.

IDENTITY CARDS EXPLAINED

Dr. Donges' "Pass Bill" (Population Registration Bill) does not require any persons to have his identity card in his possession at all times, but provision is made for the production by any person of his identity card within seven days after a demand for it by an authorised person, says an explanatory memorandum Dr. Donges (Minister of the Interior) laid on the table of the House of Assembly.

The memorandum says, "It will be observed that there is, in the first instance, to make any application for the inclusion of his name in the register.

"Every person within the Union on the next census day will automatically be included in the Register by the Director of Census and Statistics. Increases in the population of the Union after that date will be taken up in the register from particulars supplied by the Register of Births and Deaths and by the Immigration authorities.

"If however, a person's name is not included in the register, it will be his duty to supply the Director of Census and Statistics with the necessary particulars.

"For the purposes of ascertaining whether a person's name is included in the Register or not, the Bill makes provision for the publication at every Magistrate's office of a list containing the names and other prescribed particulars of all persons whose

names are included in the Register and who are registered as residing within that district.

"Notices informing the public that such lists have become available for public inspection at the office of any Magistrate will be published.

"A person whose name does not appear on the list on a date six months after the date on which he took up residence in a district may be prosecuted for failing to supply the Director with the particulars necessary for the inclusion on his name in the Register.

The identity number assigned to persons registered which will appear on identity cards, will consist of four parts, namely—the last two digits of the person's year of birth, the registration number in the birth register of the person concerned and the code letter indicating the race or the classification.

On this basis, the identity number of a White person born in 1948 in the Pretoria district with a birth registration No. 125 will be: 48-345-0125-W.

The Bill uses the term "White person" and not "European." The other classifications are "Coloured person" and "Native."

The memorandum says that every person whose name is in the register and who has reached the age of 16 will be issued with an identity card.—(S.A.P.A.)

Things In General

Shree Gopallal Hindu Temple (Verulam)

A welcome reception was accorded to Pandit Ganga Prasad Upadhyaya M.A. at the Temple Hall under the auspices of the Shree Gopallal Hindu Temple Trust, Verulam on Saturday afternoon February 11 Mr. Ohoonilal Raghavjee President of the Trust garlanded Panditjee and spoke in glowing terms of his place in Hindu religion. Panditjee spoke in English and Hindi amidst a large gathering on Mahatma Gandhi's Philosophy of life, whose life he said, was based on Ahimsa, and truth. These were the principles practised by him, during his struggle for freedom. In conclusion, he added that the Mahatma did so much to liberate India from slavery, simply because he felt it was his duty towards mankind, and therefore the only way to honour his memory is by following his principles, which

he has laid down for us. Other speakers were Jutha Jeewa, S. R. Maharaj (Secretary) and Doctor N. P. Desai. A vote of thank was moved by Mr. S. Sham on behalf of the Shree Gopallal Hindu Temple Trust.

Free Education For Indians Up To Std. VII

Free secondary education for Indian in Natal up to Standard VII has just been introduced. This follows the decision taken by the Natal Provincial Council in 1942 to provide free schooling progressively. Last year education up to Standard VI was made free; next year it will be free up to Standard VIII. In 1955 Indians will receive free education up to Standard X. Although instruction has now been made free for Standard VII, this does not mean that all those children who passed Standard VI last year will begin secondary education, for there is still a

serious lack of schools and staff. The only Indian boys' secondary school in Durban is Sastri College, from which hundreds of students have been turned away in the past two years through shortage of accommodation. There is also a high school for girls.

Three New Doctors Qualified At Wits

Three more African Doctors passed at the last graduation ceremony held at the Witwatersrand University. They are Doctors Olivia Beatrice Zuzniya Bikitsha, Mordecai Vasumzi Gamede and atong Thabo Makenete. Dr. Oliviv Bikitsha hopes to go to the Victoria Hospital this year for her housemanship. She is the fourth African woman in the Union to qualify in medicine. She is the daughter of Dr. H. Bikitsha who qualified at Edinburgh University, and is practising at Birmingham, in England. Dr. Olivia hopes to practise in the Transkei and is especially interested in Women's diseases. She is 26 years of age. Dr. Thabo Makenete is from Basutoland in the Leniba District. He is 26 and says that he is going to the McCord Hospital in Durban for housemanship after which he intends returning to Basutoland to practise. Dr. Mordecai Gamede is from Natal. He is going to the McCord Hospital this year to do housemanship. He is now 32.

No Colour Bar

The Secretary of the U.S.A. Army, Mr. Gordon Gray, has ordered Field-Commanders to assign qualified Negroes to white combat units. The Secretary of Defence, Mr. Louis Johnson, said that Mr. Gray's action was "a major step towards the elimination of all racial discrimination in the services." President Truman instructed all three services in 1948 to take steps to ensure that Negroes were given an equal chance. — "Race Relations News Bulletin."

Pakistan Ban On Indian Pressmen

Several correspondents of the Press Trust of India, which succeeded the Associated Press of India in February last year, have been asked by the East Pakistan Government "not to function as press representatives until they are authorised by the Pakistani Government," the Press Trust of India has announced. The statement was made in reply to demands for

formal accreditation by the Pakistan Government of correspondents who served with the Associated Press of India before its dissolution.

Pakistan's Anxiety

The fact that there was no obligation for Commonwealth countries to aid each other if invaded, was causing anxiety in Pakistan, said Mubammed Ali, Pakistan's High Commissioner in Canada, in a speech in Halifax, to the Halifax branch of the United Nations Association of Canada. "What is the use of remaining in the Commonwealth if in the event of Indian aggression, we can hope for no aid from our sister dominions? He described the Indian Prime Minister, Pandit Nehru, as a second Chiang Kai Shek, and said anti-communist energy should be directed towards close Union among people of differing faith rather than towards strengthening India as a buffer between East and West.

WANTED

Wanted teachers, (Snataka, Graduates, Matric Seniors, or Senior Trained), with knowledge in Hindi, Music and Vjyayam for Shree Gandhi Bharat Vidyalaya, Johannesburg, to teach pupils of Stds. I to VII all the subjects of a Gujarati School.

Applicants must state their qualifications, experiences, Etc., and send the True copies of the Certificates and recent testimonials together with their applications to the secretary of the school Committee at the following address.

Shree Gandhi Bharat Vidyalaya, 50 Fox Street Box 7530, Johannesburg. Salaries will be paid according to qualifications.

Cuticura SOAP

Every wash a luxury skin treatment!

Baby simply loves the caressing softness of its silky and fragrant lather. It is so soothing and cooling to hot, smarting skin. After the bath a dusting with exquisitely perfumed Cuticura Talcum Powder will ensure baby's comfort.

FOR SENSITIVE SKINS

OUR INDIA LETTER

(From Our Own Correspondent)

Baroda, February 4.

KASHMIR

In Parliament

ACCORDING to political circles in New Delhi, the Pakistan press, following the Pakistan Foreign Minister's speech at UN, has put forward three arguments for the accession of Kashmir to Pakistan, viz. trade, water resources and strategy, and not the will of Kashmir. Even in regard to these three points, facts do not bear out Pakistan's claim. The Chief Minister of Kashmir, Sheikh Abdullah, on the other hand, said at a press conference in Madras that division of Kashmir was not possible, and that the question of the future of Kashmir was ultimately to be decided by the Kashmiri people themselves. Regarding mediation he said: "We cannot entrust the future of four million people to the whims of one man." In a speech at Madras Sheikh Abdullah said: "I have no doubt that whenever a referendum is held in Kashmir the vote will be in favour of India and not in favour of Pakistan. Kashmir has chosen to align herself with India not because of any coercion, but because the people of Kashmir feel ideologically on the same level as the people of India. We can see a ray of hope in Pandit Nehru and other leaders in India who are trying to resist communal theories in India and everywhere in the world. But in Pakistan we find quite the opposite. They are trying to build their State on communal hatred, while we are building ours on communal democracy. Whatever may happen, Jawaharlal is not going to abandon Kashmir, and I may assure you we are not going to abandon India. The Kashmiris are working for the goal of secular democracy, the removal of economic exploitation of the people, the abolition of the zamindari, and the putting down of communalism."

Situation In Calcutta

Peace is returning to Calcutta. The Prime Minister and the Deputy Prime Minister of India made earnest appeals to the people of Calcutta and West Bengal to establish peace. The Chief Minister of Bengal, Dr. B. C. Roy, appealed to the people of Bengal not to sully the fair name of Bengal by indulging in wanton outrages. "The two (East and West) Bengals are so closely linked," he said, "that events in Khulna provoked mob excesses in this city (Calcutta) and its suburbs, and these incidents had their repercussions in Dacca." Hindu refugees from East Bengal are coming to West Bengal in large numbers, and arrangements were made by air companies in Calcutta to send ten aeroplanes to Dacca to evacuate persons wishing to come to Calcutta.

The Indian Parliament, after considerable discussion, has passed the Immigrants (Expulsion from Assam) Bill with the aid of which India hopes to expel undesirable immigrants who have illegally entered Assam from East Bengal. The number of such Muslim immigrants is estimated at five lakhs. The provisions of the Bill will not apply to Hindus who have immigrated from East Bengal. The questions put by members elicit much useful information for the Government. Some of the items thus disclosed are (1) The Government do not intend to remove control over petroleum. (2) The Government have not abandoned the Ganga bridge project near Mokameh near Patna, but it is postponed for two years. The total estimated is Rs. 13 crores. (3) The Government do not propose to exempt 'sadhus' from payment of railway fares, and all efforts will be made collect tickets from them. (4) An Indian factory for processing atomic energy raw material will be in full operation within one year. (5) The Prime Minister said, "Goa should join India. There are 18 political prisoners in Goa—one of these an Indian national, and the rest Goans. Political prisoners are harshly treated. There is severe censorship of the press." (6) There is no scarcity of coal in India, and the price of coal is not high relative to prices of other commodities. It has been reduced in April and November 1949. (7) At present electrical goods valued at about Rs. 14 crores are being produced annually in India, and the annual consumption amounts to Rs. 35 to Rs. 40 crores. (8) The negotiations for one million tons of American wheat were not pursued by the Government of India because the terms were not favourable. (9) It is proposed to develop the naval dockyard at Bombay so that larger vessels can be built there. Three surveying motor boats were constructed at the dockyard last year. At the Scindia ship-building yard at Vizag, capacity existed for constructing small tankers and supply and repair ships. (10) It is not contemplated to re-introduce Class II compartments in the Bombay sub-urban trains.

Communist Disturbances

An exchange of shots took place on the police trying to stop a Communist-led mob from

attacking the premises of the local Congress office at Amritsar on the 12th, followed by the arrest of 43 persons. One person died and another was injured when the police opened fire at Karinganj in Assam on the 13th, on a crowd armed with deadly weapons which threatened to attack the local railway station. There are periodical riots of communist prisoners in various jails. Recently such a riot took place in the Nasik Prison (Bombay), and another in the Salem jail (Madras) where 220 convicted communist prisoners are lodged. They attacked the jail staff with stones, brickbats and wooden poles taken from handlooms. The jailor and warders were mercilessly beaten, and the jailor and the deputy jailor fell down unconscious. 12 warders then came with firearms and opened fire, which resulted in the death of 21 prisoners. The condition of the wounded jailor was reported to be precarious. These desperate measures are resorted by communists because their influence is on the wane everywhere in the country and people have seen in their true colours. A fresh wave of communist violence is reported from Ahmednagar District (Bombay) where three murders, besides a number of other offences were committed in the last fortnight. About 200 arrests have so far been made in the district. A Government spokesman said in Bombay that the communist excesses would be put down firmly as had been done nine months ago. Three communists were shot dead in an encounter near Vijayvada in Andhra.

Anglo-Indians

Anglo-Indians form a very small minority in India, but the community can be said to have been assured a fair, just, generous treatment in the country. In India, said Mr. Frank Anthony, President of the Anglo-Indian Association addressing a gathering of Anglo-Indians at Allahabad, Anglo-Indians were not only recognised as a community but respected. Anglo-Indian schools had been safeguarded and had been given grants ten times more than the non-Anglo-Indian schools. These schools were becoming more and more popular and were commending themselves to parents of all communities and to the leaders of the country. Special quotas in services were

given to Anglo-Indians. The community had been given equal status. Every citizen, he said, had been given the fundamental right to conserve his language, script and culture. Mr. Anthony advised the members of his community to play their part in the country's progress loyally and manfully, keeping the real interests of the country constantly before them.

Indo-Pakistan Trade

In a review of India's trade position, Commerce Minister, Shri K. C. Neogy, said: "Obviously, if the crisis is not resolved in a manner acceptable to both Governments, we shall have to find alternative markets for the goods we used to export to Pakistan. We are in this respect somewhat fortunately placed. Important and valuable though the Pakistan market is, we can and should be able to export these commodities to other countries to the extent that Pakistan ceases to be a buyer. In respect of cotton piecegoods this change has been very largely accomplished already. Our other principal exports to Pakistan consisted of oils and oilseeds; salt, coal, iron and steel, and a number of other items. There should not be any difficulty, I think, in finding a market for most of these in other countries. In India there has never been any move to boycott Pakistan goods as such."

Indo-Afghan Treaty

A treaty of friendship was recently made between India and Afghanistan. A Karachi radio allegation that a military clause had been included in the treaty, and accusing both countries, of following a joint hostile policy against Pakistan, is denied in a note issued by the Afghan Embassy in New Delhi. The terms of the treaty have been published already. "It is true," says the note, "that there are friendly and close relations between India and Afghanistan based on mutual understanding, common views, love of peace and freedom and prosperity of Asia. But there is no stipulation concerning a military alliance in the treaty signed by India and Afghanistan." "The Afghan Government," the note goes on to say, "has always favoured the rights of the Asian nations for their freedom; and the annals of the history of modern Turkey, Egypt, Iraq, Palestine, India, Syria, the Lebanon and Indonesia have always witnessed this policy. The Pukhtoon nation (i.e. the Frontier Pathans) also has a right to freedom like the others. If Afghans are backing their right, it is not against any nation or any democratic country, but it is in favour of their own brethren. The

peace of the world can be secured only by recognising the rights of nations and assuring them justice."

Frontier Gandhi

In contrast to the campaign of calumny against India in the Pakistan Press, the Government and the Press in India have shown unusual restraint. Referring to this, Pandit Nehru said: "We do not say much about conditions in Pakistan, about conditions in the Frontier Provinces, the tribal areas, Eastern Bengal. We remain silent because we have some decency. Our own colleagues, our nearest colleagues in the Frontier Province have been imprisoned for the last two or three years. The whole of the Frontier Province is one vast prison. The whole of the tribal areas have been in a state of unrest. We have not said anything about it. There are certain small

States in the Frontier Province. I have no special information but I refer you to the Pakistan Press about the conditions in Amb and other States. The conditions there are scandalous, according to the reports in the Pakistan Press."

The Amritsar correspondent of the 'Hindustan Times' of Delhi says: "Khan Abdul Gaffar Khan (Frontier Gandhi) is now in the Montgomery jail in Pakistan. He is confined in a small room day and night. His health has broken down. He is not allowed to see his friends or relatives, and his letters from his relatives are not delivered to him." This information has been given to pressmen by Krishan Lal who, with half a dozen others, reached Amritsar from Montgomery, after undergoing imprisonment for four months in that jail. They were arrested on a charge of entering Pakistan territory without the necessary permits.

PANDIT NEHRU'S CALL TO THE PEOPLE

A CALL to the people not to lose themselves in "petty squabbles" and cultivate a spirit of "toleration and humanity" as enjoined by the Father of the Nation—Mahatma Gandhi—was made in New Delhi by the Prime Minister, Pandit Nehru, speaking at a ceremony arranged to present him Hindi and English versions of a 1,000-page volume commemorating his diamond jubilee.

Pandit Nehru said: "Our master taught us to keep on to the right path and fight evil with good. We should not be afraid of anything so long as we follow the truth. If we are in the wrong, the dangers will increase whatever the safeguards we might adopt."

The commemoration volume has been brought out by the "Nehru-Abhinandan-Graha" Committee consisting among others, of Mr. Purushottam Das Tandon, Dr. C. Radhakrishnan, Mr. K. M. Munshi and Seth Govind Das.

The ceremony was attended among others by Mrs. Vijay Lakshmi Pandit, India's Ambassador in U.S., members of the diplomatic corps, Ministers of the Central and Provincial Cabinets, and a large number of contributors to the volume.

Pandit Nehru said he was "distressed and depressed" to see when he looked around the growing hate and intolerance both in India and abroad. "There is a lot of shouting and talking about big things, without that toleration and wideness of spirit which our great leader was a magnificent example."

Saying that he did not "partic- ularly like" the writing on

commemoration volumes when a man was alive, the Prime Minister said such volumes were "embarrassing" both to the recipient and the contributors.

Recalling the days of the struggle for freedom, Pandit Nehru said he and his fellow-fighters always pitched their ideals high. It was now to be seen how far their minds had changed with growing age and the changing world. What often perturbed him was the question. "Am I losing myself in the glitter and pomp of high office?"

Dr. Rajendra Prasad, President of the Indian Republic, in a message to the committee said the Government, the honour and the future hopes of the nation were all in Pandit Nehru's hands and "they are in safe hands."

The entire cost of the volume has been borne by Mr. Viswanath More, a business man of Calcutta, and its sales proceeds will go to any charitable institution named by Pandit Nehru. —P.T.I.

"INDIAN AFFAIRS" (Monthly Journal of the Indian National Congress)

News about our countrymen
from all parts of the world.

Write for advertisement rates to
The Manager "INDIAN AFFAIRS,"
7 Jantar Mantra Road,
NEW DELHI.

'INDIAN OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, political and
Social Advancement Of Indians
In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union	26s.	Annually
" " "	13s. 6d.	Half-yearly
Outside the Union	30s.	Annually
" " "	15s.	Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends
to do likewise.

Apply to—

Manager,
Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

Golden Number

OF

"INDIAN OPINION"

Souvenir

Of The

Passive Resistance

Movement

1906—1914

Price: Four Shillings.

Obtainable From :

"Indian Opinion"

Phoenix, Natal.

1. Immediately after being sworn in as first President of the Indian Republic in the Durbar Hall, Government House, New Delhi, on the morning of January 26. Dr. Rajendra Prasad addresses the gathering.

2. Chief Justice Kania administers the oath to Dr. Rajendra Prasad.

3. Shri Rajagopalachari bids farewell to Pandit Jawaharlal Nehru just before his plane took off from Palam aerodrome on January 27.

4. Pandit Jawaharlal Nehru being sworn in as Prime Minister by Dr. Rajendra Prasad after the swearing in ceremony of the President in the Government House.

5. At the foot of the Government House steps, just before the commencement of the presidential procession Dr. Rajendra Prasad responds with folded hands to the felicitations of the huge crowds who gathered to see him — P.I.B.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે
સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૪૮ મું—અંક ૯

શુક્રવાર તા. ૩ માર્ચ, ૧૯૫૦.

છુટક નક્કલ પેની.૪

મીસ મ્યુરીયલ લેસ્ટર

મી.સ. મ્યુરીયલ લેસ્ટર એક વૈસાદાર અંગ્રેજીની દિકરી છે. તેઓ ઘણાજ નાના હતા ત્યારથી તેમની બેન સાથે તેમને બીબાઓની સેવાનું કાર્ય સ્વીકાર્યું હતું. લંડનના ગરીબ લતામાં એક કલ્પ—આશ્રમ જેવું—તેમને રચાયું છે. આ જગ્યાએ મહાત્મા ગાંધી બ્યારે ગોળમેળમાં ૧૯૩૨ માં ગયા હતાં ત્યારે અતીથી બન્યા હતાં. છેલ્લા ત્રીસ વર્ષથી ન્દાના બાળકો માટે બાળ મંદીર શાળાઓ, કલ્પ, અને જાત જાતની સંસ્થાઓ સ્થાપવામાં આવી છે.

૧૯૧૪ માં મીસ લેસ્ટર એક સંસ્થા કે જેનું નામ "ફેલોશીપ ઓફ રીડિંગ ન્સીલીએશન" છે તેમા રસ ધરાવતાં થયા હતાં. આ સંસ્થા પહેલા વીશ્યુ યુદ્ધ વખતે જે લોકો યુદ્ધમા માતા નહોતા અને ધરખરોતે માર્ગે બતાવતાં હતાં તેઓએ સ્થાપી હતી. મીસ. લેસ્ટર આ સંસ્થામાં ઘણું કામ કર્યું છે, એ કોમને અંગે તેઓ પાંચ વાર ચીન ગયા હતાં. જાપાન, ઓસ્ટ્રેલીયા, ન્યુઝીલેન્ડ, હોલે યુરોપ, અને અમેરીકા પણ ગયા હતાં. આ પહેલી જ વાર તેઓ દક્ષિણ આફ્રિકા પોતાનું મીસન લઈ આવ્યાં છે. તેમનું કામ એમને ફેરી રીતે શક્ય કર્યું. એ પ્રથમ અમારા અખરખનો તરફથી પુણતા તેમને જવાબ આપ્યો કે;

"આ સદીની શરૂવાતમાં બ્યારે હું ૬૭ ઘણી નાની હતી ત્યારે મને કાર ખાનામાં કામ કરતી મજદૂર છોકરી ઝોએ એક તેમના જલસામાં આમંત્રણ આપ્યું હતું. આ પહેલાં હું મજદૂરના સહવાસમાં આવી નહોતી. બ્યારે હું જલસામાં ગઈ ત્યારે મેં જોયું કે આ છોકરીએ મારા સમાન વસ્તી હોવા છતાં, અને મારા કરતા વધુ વીકેક, વિનય, અને કુશીલ્યાર હોવા છતાં; અને મને લાગ્યું કે તેમની પાસે થી મને ઘણું જ્ઞાન મળે તેમ છે છતાં, તેઓને ઘણી યોગ્ય મળતી નથી.

હું તેમના સહવાસમાં વખતો વખત આવવા લાગી અને તેમની પાસેથી મેં ઘણું જ્ઞાન મેળવ્યું. મારી પાસે તેમને શીખવવ જેવું કાંઈજ નહોતું. આ છોકરીના મારા કરતા સારી અને મહેનતુ હતી છતાં જીવનની ઘણી જરૂરી

યાતો તેમને મળવી મુશ્કેલ થઈ પડી હતી. હું તેમની તરફ વધુ અને વધુ ખેંચાતી ગઈ. આવે વખતે પહેલું વિશ્યુ યુદ્ધ શક્ય થયું અને તેમાં મારી બાઈ જોગ બની. આ ખયરે અમને ઘણા દુઃખમાં ધકેલી દીધા. મારા પૂતાએ કહ્યું કે તેને માટે એક રસ્તારક ઉભુ કરીએ પણ તે એક જીવંત સ્મારક હોતું જોઈએ. એમને જીવને જગ્યા આપી અને ત્યાં અમે કાર્ય શક્ય કર્યું. કલ્પ સ્થાપી અને બધું જ કાર્ય હાથે કરવાનું રાખ્યું હતું. કારખાનામાં કામ કરતા મજદૂરોના જીવને સુધારવાનું કાર્ય અમે કરવા માંડ્યું. યુદ્ધનો વિરોધ પણ અમે કરતાં. અમારી કલ્પના દરવાજા દરોશા બધા મટે ઉઘાડા હતાં. જરમને પણ કોઈ વાર મહા પીવા અને ખાવા આવતા અને અમે તેમની ખાતખી સરકારને નહોતા આપતાં, આને લઇને અમારે ઘણા સંકટોને સામનો કરવો પડ્યો હતો છતાં અમે ધરખરોત શ્રદ્ધા રાખી અમારું કાર્ય કરતાં હતાં. અમે વિનય મેં માટે પ્રાર્થના નહોતા કરતાં પણ દીવસના ત્રણ વાર ઘંટે વાગે ત્યારે ૧૦ મીનીટ શાંતી રાખતાં. મેં જોયું કે; શાંતી રાખી મનમાં પ્રાર્થના કરવી એ ઘણીજ સારી રીત છે.

એક સાંજે થોડાક લોકો જેઓ અમારા હાઈ બંધીના પ્રચારથી ઉત્કેરણા હતાં તેઓ ટોળે મળી અમારી ઉપર હુમલો લાવ્યા હતાં. એક બાઈ કે જે ધણેજ દાઢ પીટી તેની છોકરી ભાગી ગઈ હતી તે મારી ઉપર ચડ્યે ચડ્યે બી.ન તેના નેવા દાઢીયાઓ સાથે અમારા કલ્પ તરફ આવી. કલ્પમાં ત્યારે અમે ત્રણેક જીવજી હતાં. મને આ હુમલાની ખબર પહેલાથીજ જ મળ્યા હતાં અને સુચના પણ યજ હતી કે પોલીસમાં ખબર આપવા. પણ હું ધરખર ની મદદમાં માનતી હતી. તોફાનીઓ સાથે આવી ઉભા ત્યારે મેં ચુપ ચાપ બધુ સાંભળ્યુ અને અંતમાં મેં ધીમે ધી કહ્યું કે તમે ધરખરની પ્રાર્થના કરો કે જેથી તમારી દીકરી પાછી ઘેર આવે. તે વખતે જ અમારા પ્રાર્થનાને ઘંટ વાગ્યો અને બધાજ શાંતીથી ઉભા રહ્યાં. દશ મીનીટની શાંતી પછી જો કે તેઓ મળ્યાજ ઉભી રહ્યા હતાં છતાં શાંત થઈ ગયા હું તે બેનને તેને

ઘેર મુકી આવી રસ્તામાં ઠંડી હવાને લઈ તેનો નશો ઘેર પહોંચતાં ઉતરી ગયો હતો. તેને મને વચન આપ્યું કે તે હમણેને માટે દાઢ મુકી દેશે. ત્યાર બાદ જોઈ તે સાવ દાઢ મુકી નહોતો શકી છતાં મારી એક ખુબ શુભેચ્છક બની ગઈ હતી. તેજ રીતે દાઢીયાઓ લડતા હતાં અમારા મકાન સાથે આવતાં તો અમે તેમને તેમની મુખમાં બતાવતાં અને તે વખતે જ ને અમારો પ્રાર્થનાને ઘંટ વાગ્યો તો તે વખતે તે દાઢીયાઓ ૧૦ મીનીટ ચુપ ઉભા રહેતા. દશ મીનીટ પછી તેઓ સાવ શાંત થઈ પાછા ફરતાં અને કોઈક વાર પાણી પી ચુપચાપ ચાલ્યાં જતાં. આ રીતે મેં અને મારા સાથીઓએ ધરખર ની મદદથી અમારું કામ માલું રાખ્યું છે. અને અમે યુદ્ધના વિરોધી હોવાને લીધે ઘણા સંકટો અને કુઠ્ઠો મેં સહન કરવા પડ્યા છે.

મીસ મ્યુરીયલ લેસ્ટર ઉરખનમાં સોમવાર તા. ૨૮ મીના ૧૨ વાગે મીસ મ્યુરીયલ લેસ્ટર ઉરખનના ઓરોડોમ ઉપર આવતા તેમના શાંતીયાદક કેટલાક મિત્રોએ તેમને આવકાર આપ્યો હતો. તેમનો ઉરખનના ત્રણ અવારોહીઓ કાર્યક્રમ લગભગ ભરેલો છે. બ્યારે એમને પુછવામાં આવ્યું કે તેમની દક્ષિણ આફ્રિકાની ટુંક શુવાકાતની તેમના ઉપર શી અસર છે ત્યારે તેમને જવાબમાં; ૬૭ સુધી હું કોઈ પણ ખત ઉપર મક્કમ થઈ શકી નથી. પણ હું એ જોઈ શકી છું કે દક્ષિણ આફ્રિકા સાથે ઘણાં સવાલો છે કે જે તાકાલીક ઉકેલ માગે છે. અહીંના અચુક લોકોએ મને જવાબમાં; છે; આ સવાલો ઘણાજ ચુંચવણ બની છે અને તેના ઉકેલની તેઓને આશા નથી. પણ મેં તેમને કહ્યું કે; દૌડુસ્થાનમાં એક હબર વર્ક સુધી ચાલી આવેલી અસ્પષ્ટતાનું નિવારણ ૩૦ વર્ષમાં દુર થઈ શક્યું એ હું જોઈને જ આવી છું તે પરથી મને લાગે છે કે દુનીયામાં કોઈ પણ સવાલ એવો નથી કે જેને ઉકેલ ન જાય. તેઓ ૩૦ ચુપમને ત્યાં, ઉત્તમ છે. અને તા. ૨-૫ ૭ મી સુધી શીનીક્સ સંસ્થામાં રહેશે.

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીનું યુનીયનમાં આગમન

શ્રી. મણીલાલ ગાંધી જેઓ મથા ડીસેમ્બરમાં કવીવર ટાનેરના શાંતીનીકેતનમાં અને સેવાકામ વર્ષોમાં મથાળી વીશ્યુશાંતી પરિવર્ધમાં બાગ લેવા હોઈ ગયા હતા તેઓ સ્ટીમર કરજબમાં ગઈ કહી ઉરખન આવી પહોંચ્યા છે. પોતાની મુસાફરી દરમિયાન શ્રી. મણીલાલ ગાંધી મંબાસા ઉતાર્યા હતા અને પંડીત કુંઝા જેઓ નેહાનીસ બ્યારેથી પ્લેનમાં નવરોખી આવી પહોંચ્યા હતા તેમને મળવા નવરોખી ગયા હતા. તેઓ ધરટ આફ્રિકા ખાતેના હોઈ સરકારના હાથ કમીચારના મહે માન યથા હતા. પંડીત કુંઝા અને તેમની પાર્ટીની સાથે તેઓ પ્લેનમાં દારેસકામ ગયા હતા બ્યારેથી તેમજ પોતાની મોટ ફરી પકડી હતી.

શ્રી મણીલાલ ગાંધીની નવરોખીની આ પ્રથમ મુલાકાત હતી અને શ્રીયુત પંતના પ્રેમભર્યા સત્કારના પ્રતાપે એ સુંદર પ્રદેશનો શોધ કલાકમાં ઘણો બાગ તેઓ જોઈ શક્યા હતા અને ઘણા મિત્રોને મળી શક્યા હતા. નવરોખીના બાઈઓએ તેમનાપર પ્રેમ વર્ષોની મહાત્મા ગાંધીજી પ્રત્યેનો મુલ્ય બાવ પ્રદર્શિત કર્યો હતો.

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીએ કહ્યું કે ધરટ આફ્રિકાના હોઈ બાઈએ ઘણાજ બાગરાખી છે કે તેઓને શ્રીયુત અને ધીમતી પંતના નેવા મહાન કાર્યકર્તાઓની સેવાનો લાભ ગળ્યો છે. એ પતિ પત્નિ બન્ને એ દેશમાં જુદી જુદી કોમો વચ્ચે સદ્બાવાના સ્થાપવા નું હુદર બ્યારેકાઈ કાર્ય કરી રહે છે તેમજે કહ્યું કે આપણા બાઈઓની ફરજ છે કે તેઓએ એવા વીર નરનારી જેમને હોઈ ખસ કરીને આવા સમયે ફરાગત કરવા પોષાવ તેમ જોઈ, તેઓને તેઓએ ક્યાક થયું જોઈએ અને તે ના સમાગમને ખરેખરો. લાભ ઉઠાવવા જોઈએ.

પંડીત કુંઝાની સાથેની તેમની વાતો ના સંબંધમાં શ્રી. મણીલાલ ગાંધીએ કહ્યું કે એ નોંધ લેવી સંતોષકારક છે કે યુનીયન સરકાર જે બાગ સુધી ખીકકલ વાતક નહી કરવાને આપક લઈ રહી હતી તેજે હવે ગોળમેળ પરિવર્ધમાં ખેસી મચી કરવાનું શીક્યું (બનુસંધાન પાને ૫૫ મે)

ગાંધીજી અને માકર્સની વચ્ચે પાયા નો ફરક જ્ઞાન અને જ્ઞાતની તરફ જોવાની દિશામાં છે. સાધ્ય અને સાધનમાં તેમ જ રાજકીય, સામાજિક, આર્થિક, ધાર્મિક વગેરે અવ્યવસ્થાઓમાં બંનેની વચ્ચે જે કાંઈક ફરક થાય છે તે આ દિશામાં જ પેદા થાય છે. ખરી રીતે ગાંધીજીનો આ દિશામાં માત્ર માકર્સની સાથે નથી, યુદ્ધવાદ કે યંત્રોજ્જીવવાદની સામે પણ છે. યુદ્ધવાદ અને સામ્ય-વાદમાં ખીલ મગે તે મતભેદ કે સંઘર્ષ હશે, પરંતુ બંને યંત્રોજ્જીવ અને ધન ને પુનઃપ્રાપ્તિ છે. તેમનો અર્થઘટ્ટ યુદ્ધ અને યંત્રોજ્જીવ પર સાદીકી અને ઉપવાદની વહેંચણીની બાબતમાં છે.

એક રસ્તો એ શાખાઓમાં વહેંચાઇ જાય છે ત્યાર બંને શાખાઓની વચ્ચે જુનું અંતર શરૂઆતમાં બે ચાર અંશનું જ હોય તેમણે આગળ જતાં એક બીજાની વચ્ચે સેકેન્ડો માઇલનું અંતર પડી જાય છે. બારતાના નકશામાં કન્યાકુમારીની પાસે અંગ્રેજ અક્ષર Y હવાને એની ઉપરની શાખાઓને લખાવીએ તો એક રસ્તો પેશાવર લઇ જાય અને બીજો નેપાળમાં. એ પ્રમાણે જ્ઞાન અને જ્ઞાતને માણસ મેનના આવીઓવ સમગ્રે કે પ્રકૃતિનો વિકાસ સમગ્રે, બધા રસ્તાં બંનેને ફરક થોડીક હદ સુધી નહીં જેવા માણસ પડે છે. માનો કે નક આનાને ચાર પૈસા કહેવા જેવા અર્થઘટ્ટ હોય. આ કારણે જી હેટલીક બાલ આખરોમાં ગાંધીજી અને માકર્સ બંને કે એક જ જાતના નીચું પડે પર આપતા જણાય છે. પરંતુ ખરી રીતે એનું નથી.

ગાંધીજી અને માકર્સમાં જે સમાન વાત છે તે બંને બંનેના દિશામાં મનનવશના કારોડો અન્યવચ્ચ વિનાના, ઘણતરીયોત, સરખા વિનાના, જ્ઞાન વિનાના ઠોર કે જ્ઞાનના જ્ઞાનવરની પેઠે કહી શકાય કે માર આવા છતાં મુંગા મુંગા સહી લેનારા લોકો પ્રત્યે ઉડી સહાયબુદ્ધિ અને ચીંતા છે. માનવને વસ્તીનો મોટો ભાગ આવા લોકોનો છે. અને વીજ્યના એ છે કે આવી છુટી ઘણત એક એવી કુનીયામાં છે કે જેમાં સુખમાં સાધનોની કોષ્ટ-વ્યવસ્થા નથી, દરેક જણ યોગ્ય આરામથી રહી શકે અને પાતાના ઉત્કર્ષ કરી શકે એટલા સંપત્તિ માં બંદી છે. વળી, તમા બટલી મદાન સંસ્કૃતિઓ પાછળ તમા જ્ઞાનમાં ખાલી યુદ્ધી છે અને મારું પશુ માણસ છે કે જેમણે પરવાર વધુની જ ઉચ્ચ અને ઉભા કોઈનાં સા. ૨૬, કલા, વિજ્ઞાન, હુનર, ક્ષોભ. ૨૧. કારભાર, બધા સંસ્કારો, શાન્. આ મકાને રચ્યાં છે, આત્મા આન નકાનમાં યુદ્ધે રહરચમાં ઘણી જ ઉડી પેદા કરી છે, અને કામ તથા આરામમાં એવાં એવાં સાધનો પેદા

ગાંધીજી અને સામ્યવાદ

(ગતોકથી ચાલું) (૨)

કર્મો છે કે જેની એક જનામાં કેવળ પ્રતીચીની વાતો જેવી વાતોમાં માં જ કલ્પના કરી શકાતી. ગાંધીજી અને માકર્સ બંનેના દિશામાં એ તાકા-વેલી હતી કે સમાજની એક એવી બ્યવસ્થા નીમણું કરવી જેમણે કે જેથી કુદરત અને માનવબુદ્ધિની આ બંધિસોનો દરેકને લાભ મળે.

પરંતુ બંનેને ગાંધીજી સાધ્યની સીદ્ધિ માટે સત્ય અને અહીંસાનો આગ્રહ રાખતા હતા, ત્યારે માકર્સ (અચવા, માકર્સ અને માકર્સવાદીઓ તથા ગાંધી અને ગાંધીવાદીઓ વચ્ચે જે તેવા-બેદ હોય તો, માકર્સ વાદીઓ) સાધનોના અણુદોષ સંબંધમાં કસો આગ્રહ ધરાવતા નહીં. જે કોષ્ટ સાધનથી હેતુ જલદીમાં જલદી સીદ્ધિ થાય એક લાગે તે સાધન વાપરવા તેમને કોષ્ટ બાધ નહોતો.

અહીં એક સવાલ ઉભો થાય છે કે ઘણી વીજાળ બુદ્ધિવાળા, ઉચાર દિશાના, એકસરખા મહાન અને પવિત્ર ધ્યેયથી પ્રેરાયલા બે મહાત્માઓ વચ્ચે માનવ-વ્યવસ્થાને માટે બારે મહત્વની બાબત પર આટલો મતભેદ કેમ થતો હશે? આ મતભેદનું અર્ક કારણ આપણે શોધી શકીએ કે નહીં તે જુદી વાત છે પણ એના પરથી એટલો સાર નીકળ્યા વિના રહેતો નથી કે કાં તો કોષ્ટ એકના કે કદાચ બંનેના તકમાં કોષ્ટ હોય છે, અચવા જે ચીજને તેમજ સાચી માની ચાલ્યા છે, તેના સાચાપણાની બાબતમાં શક છે.

સેકેન્ડો વસ્તોથી કુનીયાના તત્ત્વગાની અને વિગાનીઓએ વાતની ચચો કરતા આવા છે કે આ જડ્યેતનથી બરેલી કુનીયા મુળમાં શી ચીજ છે? એમાં મુળતત્ત્વ એક છે, બે છે કે ઘણું છે? મેનમાંથી જડ પેદા થયું કે જડમાંથી મેન? મેનનો સ્વીકાર કરીએ તો પણ સવાલ ઉઠે છે કે આત્મા એક છે કે અનેક? આ ચર્ચાનો કદી અંત આવશે કે નહીં તે કહેવું મુશ્કેલ છે. અને દરેક મુળમાં કોષ્ટ માણસો એવા મળી જ આગમને કે જેઓ આ વિષય પર તરેહતરેહના વાદો રચતા રહેશે. આ મતભેદ માત્ર કાવ્યશાસ્ત્રે વીનાદિન કાલો ગાન્ધીજી ધીમાતમ-પડીતોને પોતાનો સમય કાલવા અને ધીરબર સહી કર્યોનો આનંદ હુટવા માટેનો જ એક વિષય રહેતો હોય તો એક વાત હતી પરંતુ એનું નથી. એની અસર માણસોના બધા વર્ગનારે પર પડે છે. એક દિશાને સીકર કરીએ તો કુનીયાની રચના અને એમાં બંધકિતનું સ્થાન એક પ્રકારનું બનાવવા ની કોશિશ થાય છે; બીજી દિશાની બીજા પ્રકારની, ચીજથી ચીજ ને પ્રકારની. આ વાદોની સંખ્યા ઘટાડવા માં વીજાનની પ્રગતિથી કોષ્ટક મદદ

અવચ મળી શકે અને મળવાનો સંભવ પણ છે. પરંતુ અમુક સીમા પછી વીજાન પણ હજી સુધી કેવળ કલ્પના અને નકશાજ્ઞ જ રહ્યું છે. જડ્યેતન નો સંબંધ જ્ઞેડનારી સાચી કદી હજી સુધી દિશ્ય પર જ રહી છે. કેટલીક વીચારસરણીઓ જે રજી કરવામાં આવે છે તે બધી વાદ-ચિપરીઓ-જ છે. પરંતુ કુરાચકી માણસ કોષ્ટ એક વાદ પર પોતાની શ્રદ્ધા બેસી જતાં અને કેવળ પોતા પુરતો જ સોળ આના સાચો માનીને ચાલતા નથી, પરંતુ કુનીયાની બધી જ બ્યવસ્થાઓ એ સીદ્ધકર્તાથી નીકળનારા નિયુષોના આધાર પર કરવાનો આગ્રહ રાખે છે, અને એ માટે અસત્ય અને બળનો ઉપયોગ પણ કરે છે.

આ બધા વાદોમાં બે વાદ એવા છે જેઓ માને છે કે જ્ઞાતના મુળમાં એક જ તત્ત્વ છે, બે કે વધારે નથી. ગાંધીજી અને માકર્સ બંનેને એક-તત્ત્વવાદી કહી શકાય. પરંતુ એ એક તત્ત્વ કહું તે બાબત બંનેનો વીચ મતભેદ છે. ગાંધીજીની દિશામાં આ મુળ તત્ત્વ ચૈતન્યપ છે; જે જડ સૃષ્ટિ કહેવાય છે તે પણ ચૈતન્યપ છે; અને લીધે જ છે; એને સ્વતંત્ર દરતી નથી. ઓઠામાં એણું, મેનના આબાવમાં એની દરતીનું કોષ્ટ પ્રમાણ નથી મળી શકતું. જડ્યેતન જ્ઞાતની ઉત્પત્તિ, રિશિત અને લય ચૈતન્યથી અને ચૈતન્યમાં થાય છે. એ જ એક સદા રહેલી અને રહેનારી દરતી છે, અને જે કોષ્ટ બીજું છે તે બધું પરિવર્તન-શીલ અને પળે પળે બદલાય છે. ચૈતન્ય જ ત્રણે કાળમાં એકરૂપ રહેવાનું સત્ય છે, અને એ એક એવું અદ્ભુત યુદ્ધ તત્ત્વ છે જેનો દરેકને સદૈવ પરિચય હોવા છતાં નંબરમાં આવતું નથી. અને મોટા ભાગના લોકો તે જહંગીબર એનાથી અજાણ્ય રહે છે; એટલું જ નહીં. કેટલાક તેની દરતી વીરે પશુ-શંકા રાખે છે. જેઓ એના સ્વીકાર કરે છે, તેમણેયો મોટો ભાગ કેવળ શ્રદ્ધાથી સ્વીકારી શકે છે જેની રીતે પાણીના એક બીંદુમાં જળનું એટલું જ સંપૂર્ણ તત્ત્વ છે જેટલું મોટા મહાસાગરમાં છે, તેવી રીતે એક નાનામાં નાના જુનુંમાં પણ એટલું જ ચૈતન્ય છે જેટલું એક મોટા સીંદ, હોય કે મહાબુદ્ધિવાન માણસમાં છે. પ્રકટ યનારી શકિતઓ માં બંધ ફેર હોય, પણ મુળમાં બધા માં રહેલી ચીજ એક જ છે અને સમાન છે સુતેલા સીંદની શક્તિ બંધવા માં આવતી નથી, પરંતુ નંબરથી છુપાવેલી છે એનો અર્થ એ નથી કે એ છે જ નહીં. એ પ્રમાણે પોતાની પકી શક્તિ નાક અને રીતો

દોષ, પરંતુ અણુઅણુમાં એ જ ચૈતન્ય પુરેપુરું છુપાયું છે. વળી ચૈતન્યને બીજું અદ્ભુત રહસ્ય એ છે કે કોટાણથી લઈને મોટામાં મોટા પ્રાણી સુધીની દરેક જુદી દરતીમાં એ અલગ, સ્વતંત્ર, અને સંપૂર્ણ લાગે છે છતાં બધામાં એક જ અખંડ આત્મા છે. નાનું જુનું મોટા પ્રાણી, કે પામર અને પાપી માણસ મહાત્માથી અસલ તત્ત્વની દિશાએ અલગ પદાર્થ નથી. જેવી રીતે કોલસા અને હીરા માં રૂપ, કૌમિત, અણુ વગેરેમાં ફરક છે છતાં બંને એક જ કાર્યનામાં બે રૂપ છે, તે પ્રમાણે જ્ઞાનમાત્રના સંબંધ માં છે. કંઈ યુદ્ધ-રચનાથી આ બેદ પેદા થાય છે, તે આપણે સારી રીતે સમજતા નથી, પરંતુ બંનેના એક મુળ તત્ત્વપણા વીરે ગાંધીજીના વીચારો માં શંકાને સ્થાન નહોતું. જડ્યેતન, અણુદોષ, નાનામોટા જેવી અલગ વીચીતતા ધરાવનારા આ વીશમાં એક જ ચૈતન્ય-સત્તા છે. દરેક મનુષ્ય, પશુ, પંખી, વનરપતિ, કોડી અને કોટાણને પોતાનામાં અને બીજામાં અનુભવાતી અલગ સ્વતંત્ર સત્તા-ચકિતવ્ય-જ્ઞાનમાત્ર પણ આ વીશ ચૈતન્યનો ઉપરનો વાધો છે. તે એની અનંત શક્તિના જુદા જુદા આતીભાવ ના પરિણામ રૂપે છે. બધાનું મુળ તત્ત્વ તો એ જ આત્મા છે, જેમાં હું, તું, અને તેનો બેદ કરવા માટે અવકાશ નથી.

જે પ્રમાણે હું સમજ્યો છું તે મુજબ જડ્યેતનમાત્ર વીચીત બાબતમાં ગાંધીજી નો આ સુખિકા હતી. આ વીરે થોડો વધુ ખુલાસો દેવે પછીના લેખ માં કરીશ.

કીશોરલાલ મશરૂવાળા,
હુદરીજનબંધુગાંધી

પરચુરણ

—જુનાગઢમાં ચોરી, શુદ્ધ ગીરી વીગેરે પાકીસ્તાની પાંચમી કતારીયા તરફથી ચર્ક રહેલ હોવાના જુનાગઢના પોલીસ ખાતાને વાવડ મળી રહેલ હતા. અને તે બાબતનો પતો જોવાના પ્રયાસ ચાલતા હતા. તાજેતરમાં જ પોલીસે ઉપરોક્ત પાકીસ્તાની પાંચમી કતારીયાની ટોળાકાના બે નામનીન પહણી તથા બીજા એક સુસ્લીમ જુવાની ધરપકડ કરી. પકડાયેલા સખ્યો પાસેથી બરેલ એક મોટો તમચો, હપ રીવોલ્વર, અને ટ્વેલ્ક ફાગેબોનો બધો હાથ કરવા માં આવેલ છે, આ પહણી ૧૫ વર્ષ પુર્વે હુકમ પ્રાંતમાંથી આવીને અહીં રહેલ હતા અને ગા ઠોપી હુલ્કદ દરખાસ્ત તેમને જુનાગઢમાંથી હદપાર કરવામાં આવ્યા હતા. આ સખ્યો પાસેથી તાજેતરમાં ચર્કેલ ટ્વેલ્કી ચોરીઓનો મુદામાલ પણ હાથ યાજલ

હિંદનો પત્ર

(અમારા ખાસ અખરપત્રી તરફથી)

તા. ૧૫-૨-૫૦

પાલામિન્ટમાં પ્રશ્નોત્તર

ભારતની પાલામિન્ટમાં થતા પ્રશ્નોત્તરો મારફતે સરકાર પાસેથી ઘણી ઉપયોગી માહિતી મેળવી શકાય છે. દાખલા તરીકે, ગયે અઢવાડિયાં થયેલા પ્રશ્નોત્તરોમાંથી આટલા મુદ્દા વિશેષ નજીવા નેવા મળ્યા: (૧) ધંધાની તાલીમ આપનાર કોર્સો પાછળના ખરચ ને કમી કરવાનો પ્રથમ સરકારની વિચારણા તથા છે. અત્યારે હોદ્દા સરકાર તરફથી ચાલી રહેલાં કોર્સોમાં ૫૦૪૨ માણસોને તાલીમ આપાય છે, ન્યારે ખીલ કોર્સોમાં ૮૪૮૦ માણસોને તાલીમ મળી રહી છે. (૨) હોદ્દા સરકાર પાસે એક જીવી યોજના પડી છે જેના દારા ત્રણ લાખ નિર્વાસિતોને ફરીથી વસાવી શકાયો. ૧૯૪૦ ના નવન્યુઆરીનાં આખર સુધીમાં ૭૦ લાખ હોદ્દા નિર્વાસિતો પાકિસ્તાનથી હોદ્દા આપ્યા છે, અને ૫૮ લાખ મુસ્લીમો હોદ્દા ઊડીને પાકિસ્તાન આપે છે. (૩) વડા પ્રધાન પંડિત નેહરુએ કહ્યું: "ગોવાએ હોદ્દા સાથે જોડાયું ન્. નેહરુએ. ગોવામાં ધરપકડો, ઝડતીઓ, અને રાજદ્વારી કેદોએ પ્રત્યેના અરખ વર્તનની દરિયાદો સામાન્ય યથ પડી છે, અને અખખારા ઉપર કડક નીયમ નો યુગપેલાં છે. ગોવામાં ૧૮ રાજદ્વારી કેદો છે. તેમાંના એક હોદ્દા નાગરિક છે." (૪) ગોચ યુક્તમાં ભારત અણુશક્તિ ઉત્પન્ન કરવાની આશા રાખે છે.

મહાગુજરાત પર ડંડીનું મોણું
ઉત્તર ભારતના ખીલ ભાગો સાથે મહાગુજરાતે ઉપર પછુ ગયે અઢવાડિયાં ફરી વળેલા ડંડીના મોળાએ તા. ૮મીથી ત્રણયાર દિવસ ખેતરોમાં ના ઉભા પાકને માદી અસર કરી છે. ઉત્તર ગુજરાતમાં ઘણુ કેકાણુ હિમ પડવાથી શંકાબાજ, તમાકુ, કપાસ વગેરેના પાકોને સખત નુકસાન પહેલેવું છે. ઘઉંનો પાક લગભગ તથપાર થઈ ગયેલા હોવાથી તેને જોણું નુકસાન પહેલેવું હતું. દક્ષિણ ગુજરાત અને પંચમહાલમાં કોઠાળ, તમાકુ અને કેરી ના પાકને નુકસાન પહેલેવું હતું. પંખી એા યીજી ૦૪ ગરણ પાંખમાં હતાં, અં ગરીળ લોકો બારે કણુ હાલત માં યુકાઇ મખ હતા.

કંડલા બંદરના વીકાસ
"કંડલા બંદરના વીકાસથી કચ્છનો બાબોદય થયો. પશ્ચિમ હોદ્દાના કિનારા પર કંડલા એ હોદ્દાનું પ્રવેશદ્વાર બનશે." આ શબ્દો કંડલા બંદર સલાહકાર સામતિના એક સભ્ય શ્રી. ભવાનજી અવનજી ખીમજીએ ઉચ્ચાર્યા હતા. કંડલા બંદરને પીટરગેજ રેલવેથી ડીસા સાથે જોડવાનું કામ ૧૯૫૨ ના માર્ચમાં પુરું થયો. દીલ્હી કંડલા વખે ને ૨૫૦ ફાઇટો તે કંડલા નેક કહેવાશે. હવે બાંધકામના માદીકામ માટે અને પુલો બાંધવા માટે ફેઢાંકડો અપાઇ ગયા છે. બનાસ નદી પરના

પુલનો કોંક્રટ હવે અપાવાનો છે. રેલવેના પાટાઓ માટે ઓડરો અપાઇ ગયા છે; માર્ચથી કામ શરૂ થયે. આ રેલવેનો ફોટો રાખનજી ફારીજ યથ અમદાવાદ સાથે જોડવા માટે વિચારણા ચાલી રહી છે. કંડલા બંદરના બાંધ કામ માટે સલાહ દેવા ઈંગ્લેન્ડની મોદી ઇલ્નેરી કેપ્ટની મેસર્સ રેન્ડન પામર ના પ્રતિનિધીઓ કચ્છમાં આવી ગયા છે. તેઓ કંડલાના બારાની દરિયાઇ માપણી કરી રહ્યા છે. કંડલામાં પેટ્રોલની બરતી કરવા માટેની ટાંકી એ બનાવવાનું કામ શરૂ થયું છે. ગાંધીધામની ખીલવણીનું કામ પછુ પુરનેશથી ચાલી રહ્યું છે.

કાશમીરનું કેકકું

કાશમીરના વડા પ્રધાન શેખ અય દુલ્લાએ મદાસમાં આપેલા એક બાપણુ માં કાશમીરના હોદ્દા સાથેના જોડાણને વાળ્યથી ઠરાવતાં જણાવ્યું કે "હુમલા ખેરો ખુદ પાકિસ્તાનમાંથી આવ્યાં હતા, માટે પાકિસ્તાન પાસેથી મદદની આશા રખાય તેમ નહોતું. આથી સ્વાભાવીક રીતે જ અમારે હોદ્દા પાસે હાય ધરવે પડયો. પછુ જોડાણખત પર સહી કર્યાં વીના હોદ્દા અમને સહાય કરી શકે એમ નહોતું. ધન્ય છે હોદ્દાના એ સયુત પંડિત નેહરુને કે જેના સંલેગોમાં પછુ સહાયના બદલા માં તેમણે એ ક્રેમીકી શરત ના યુદ્ધો." હોદ્દાના મુસ્લીમોને હોદ્દાઓ પર વીધાસ રાખવાની સલાહ આપતાં તેમણે કહ્યું: "નેહરુએ તમે શિકકારની લાગણી સેવશો તો તેથી તમારે જ જોગવવું પડશે. કુશન વાંચી, અને તેજોબર સાહેબના છવનને સમજને. પોકાકારી દેવોવાઇ નંભજો. કોમને ઉશ્કેરનારા નેતાઓને જોગવવું પડતુ નથી. માત્ર કોમનો વીતાર યામ છે. હોદ્દાઓને તમે દુક્રમન માનતા હો તો તમારે તત્ત પાકિસ્તાન આલ્યા જવો. હોદ્દાને જે તમે તમારી ભુગી સમજને તો તે તમારે માટે તેમજ દેશને માટે સાહું છે." કાશમીરના લોકસતની અજીતરી વીરે પુલાસો કરતાં તેમણે કહ્યું: "જમ્મુ અને કાશમીર રાજ્યની કાબેસરની સરકારનું સાવજોમત્વ ન રખાય ત્યાં સુધી રાજ્યની પ્રજા લોકસતમાં ભાગ લેશે નહીં, અને લજ શકે પછુ નહીં. પાકિસ્તાનની ફોલે રાજ્યના અર્થો પ્રદેશનો કબજે લઇ બેઠી છે તે વખતે પાકિસ્તાન સ્વતંત્રને ખીનપક્ષપાત પ્રચ્ચત લેવાની વાતો કરે તેને કંઈ જ અર્થ નથી. પાકી-

સ્તાનની આવી નીતિને હિટલરની તાલખાજનું જ નામ આપી શકાય." **ખાનબાઇઓ ને ખીલ સરહદોવીઓ**
પખતુન-હરગાઇ-હોદ્દાના નેતા ખાન મહમદ અકબરખાને દિલ્હીમાં બાપણુ કરતાં કહ્યું કે ખાન અબદુલ ગાકારખાન; તેમના બાઇ સરહદ સુખાના માજી વગીરે આગમ ડો. ખાન સાહેબ, તથા ખીલ બાર હબર લાલ ખમી સાવાળા પાકિસ્તાનમાં કેદ ખાનામાં સડે છે. વગીરેસ્તાનમાં આવેલા તીરાહ ખાતે પુખતુરિસ્તાનની લોકશાહી સરકારની સ્થાપના થઇ ચુક્યાની જાહેરાત આ સમામાં કરાઇ હતી. હરગાના નેતા જોએ હોદ્દાના પ્રચ્ચસત્તાક અને પુખતુરી સ્તાન વખે એલખીઓની આપલેના સંબંધોની સ્થાપના વિનંતી હોદ્દા સરકારને કરી હતી. ખાન બાઇઓ ના છુટકારા માટે સભાએ ઠરાવ કર્યો હતો.

પાકિસ્તાન સખતપાઈ

કલકત્તાની રિચિત યાગે પડતી બપ છે. પંડિત નેહરુએ તથા સરદાર પટેલે કલકત્તા તથા પશ્ચિમ બંગાળની પ્રચ્ચને કરેલી વીનંતીઓની પછુ અસર થઇ છે. દરખાન પુર્વ બંગાળથી હોદ્દાના નાસીને પશ્ચિમ બંગાળમાં હારાદોર આવવા ચાલુ છે. પાકિસ્તાનમાં જે બંદતની સખતપાઈ ચાલે છે તેનો ન્યુનો હોદ્દા સરકારે તા. ૧૦ મીએ બહાર પાડેલી યાદીમાં આપ્યો છે. પાકીસ્તાન ખાતેનાં ૮૯૫ હોદ્દા મંદોરો અને રીખ શુકકારાઓની પખત્રતા નઇ કરી તેનો છેડચોક દુખપયોગ થતો હોવાના હેવાલને બારત સરકારના પુનર્વસવાઇ ખાતાની માદીએ કરી સમર્થન આપ્યું છે. દાખલા તરીકે લગ્ગીના ક શીખ શુકકારાને મુસ્લીમ હોમ નેશનલ માઇંના કેન્દ તરીકે વાવરવામાં આવે છે આ ઘટનાઓ અંગે બારત સરકારે વારંવાર પુલાસા માખ્યા હતા, પણ પાકીસ્તાન સરકાર તરફથી દજી સુધી તેનો સંધિ ઉત્તર વાળવામાં આ છે નથી. હોદ્દા વીરે પાકિસ્તાને જુદી અખુરો છાપામાં કે રેડીયો પરથી પ્રસિદ્ધ ન કરી હોમ જીવું તેા જોએ અઢવાડિયું જતું નથી. દાખલા તરીકે, હોદ્દા અને અધધાનીસ્તાન વખે મોડી વખત પર થયેલા મૈત્રીના કરાર વીરે કરાંચીના રેડીયોએ મપંગોળો. યધાલ્લો આ કરારમાં લસ્કરી મદદને લખતી કલમ પછુ છે; અને આ ખે ડેશી મળી ને પાકીસ્તાન વીરેધ રાજનીતી ઘડી રહ્યા છે. આ જુદાપણીને રહિયો

આપતાં નવી દીલ્હીમાંના અધખાન એલખીએ માદી બહાર પાડીને જણાવ્યું છે કે "આ કરારની શરતો બંધી પ્રસિદ્ધ થયેલી છે; અને તેમાં લસ્કરી મદદને લગતી કલમ તેા છે નહીં." હોદ્દા પાલામિન્ટમાં શીમતી સુચેતા કુખખો એ આવા ખીલ એક જુદાપણીને દાખલો આપતાં જણાવ્યું કે કહધાખાના, સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૮ માં હોદ્દા લીધ્યા, પોલીસ પગલાને વીરે કરાંચીમાં નાઇ જનવાપ છે; તેમાં હોદ્દા રીનીકોને હર્ષદરખાઇની પ્રજા પર જુલમને અખ ચાર કરતા બેલાવાપ છે. હવે ખરી હકીકત તે છે છે કે હકધાઇરા રાજની ૮૮ ટકા જેટલી પ્રજા હોદ્દા છે. તે રાકારો અને મુસ્લીમ લસ્કર સાધથી પીગાઇ રહી હતી. હોદ્દા રોનીકો ત્યાં પહેલેવ્યા ત્યારે જે પ્રચ્ચે ખરેખરા છુટકારાને આનંદ અનુભવ્યો હતો; અને હોદ્દા રોનીકોને વધની લીધા હતા. આ દેખાવાના કેટલે કેટલાઓ રાજ્યમાં વસતાં અંગ્રેજ પાકીઓએ લીધ્યા તે ન્યારે વીલાવનમાં બતાવાયા, ત્યારે ત્યાંના ખીલપણ માણુએ ને ખાતરી થઇ કે આ વાત સાચી છે.

સૌરાષ્ટ્રમાં

સૌરાષ્ટ્રમાં કેટલાક તાલુકધારો યા પાકુઓને આશરો આપતા જણાવ્યથી તેવા કેટલાકને ગિરફતાર કરી સોરઠ સરકારે તેમના ગીરાસની બચ્ચમાં પોતાને હસ્તક લીધા છે. હોદ્દા સરકાર નવી દીલ્હીને રાજગોટ સાથે જોડનારો ધોરી માર્ગ બાંધવાની યોજના કરી રહ્યાનું ગનાપ છે. જેલ્વ જનરલ ફોટોગ્રાફીકલજીએ સૌરાષ્ટ્રના સરહદી પ્રદેશનો પ્રવાસ પુરો કર્યો છે. તેમણે મોરબી, ક્રાંચિયા, ટીકર, માળિયા વગેરે સ્થળોએ સરહદજીને લગતી બચ્ચમાં નીરીક્ષણુ કર્યું છે. હોદ્દા રાષ્ટ્રની જનતાને રંજીડી રહેલા બહાર વીધા જૂપતને છરતો અથવા ફર થયેલા મેળવી આપનારને શ. હ. હબરનું ઇનામ આપવાનું સૌરાષ્ટ્ર સરકારે નાજરે કહ્યું છે. મહેસાણા અને બનાસકાંઠા જીલ્લા તેમજ વીરખ ગામ તાલુકાનાં ગામડાંની પ્રચ્ચને છેલ્લાં આઠેક વરસથી તાસ આપનારા નામ યીન બહારનટિયા સોનિયાને જોલેસે જોળાથી ધવાયેલા પછુ છવતો પાક્યો છે. "૧૯૪૦-૫૧ ના વરસ માટેનું સંહારોનું અંદાજખત આધ વીનાનું અને સમતોલ હશે," એમ સંહારોના નાણા પ્રધાને કહ્યું છે.

જીલ સુધારો

તા. ૧૦ મી. ફેબ્રુઆરીનાં અક્રમાં પચસસત્તાક ઉત્તરવણીમાં અમકુમને બદલે અમકુમા જોખબાઇ મહેલાને મલે મોતીલાઇ મહેલા મહેલાવું.

—નેશનાલીસ્ટ પક્ષની સભામાં મોલાતાં મી. જે. જી. રાધાકૃષ્ણને કહ્યું કે; રંગીન લોકોના મતાધીકાર હુલ્લી લેવા જોઈએ અને તેના અદલામાં પાર્લામેન્ટ માં તેમના ત્રણ પ્રતીનિધીઓ રાખવા. શિક્ષણ અને પગાર વધારાની સાથે રંગીન મતદારોની સંખ્યા ધણી વધી ગઈ છે. બીજા પંદર વર્ષમાં ૧૫૦૦૦૦ ની સંખ્યા થઈ જશે.

—લેરિન્ડે માકસમાં લગભગ ૩૦૦૦ ઢોલિંગો અવનિરેન્ટ હાઉસમાં બેગા થયા હતાં અને પંડીત નેહરુએ નીવેદન બહાર પાડી જે બજાણું હતું કે; પોસ્ટગ્રીક ઇન્ડિયામાં ભારત માં બેગા થઈ જવું જોઈએ તેનો વિરોધ કર્યો હતો. ગવરનર જનરલે આ સભામાં બજાણું હતું કે; પંડીત નેહરુના આ નિવેદનથી પોસ્ટગ્રીક લોકોને વળું જોડું લાગ્યું છે છતાં આ દેશ માં વસતી ઢોલિંગ પ્રખરને અને જે ગીચ આવથી રાખ્યા છે તેની જ રીતે જીવવા માં પણ રાખ્યું.

—શુકરને દુનીયાની સ્ત્રીઓના પ્રાર્થના નો દિવસ હતો. આ પ્રાર્થનામાં ડરખાનની હબગમ ૫૦૦ સ્ત્રીઓએ બાજ લીધો હતો. સ્ત્રીઓનું સરવસ સેન્ટ પોલ્સ ચર્ચમાંથી નીકળી ચેરટ તથા ચર્ચ સ્ટ્રીટમાંથી ચર્ચ સેન્ટ્રલ ચર્ચ કે જ્યાં પ્રાર્થના થઈ હતી ત્યાં ગયું હતું, બાદમાં ઘણી સભાઓ બરાઇ હતી.

—ભારતમાં તા. ૨૩, ૨૪, ૨૫ અને ૨૬ મી ફેબ્રુઆરીના “એર-રેસ” તથા “એર-રે-પ્લે” થઈ હતી. આ રેસ દોલ્હીથી શરૂ થઈ અને રેસના વીરોના આગ્રા, લખનૌ, અલાહાબાદ, પટણ્યા અને આસનસોલ થઈને કલકત્તા પહોંચ્યાં હતાં. —ભારતમાં સમાજવાદી નેતા શ્રી. જયપ્રકાશ નારાયણ ગ્રીનની મુલાકાતે જવાનો ઇરાદો રાખે છે ત્રીનમાં શું થઈ રહ્યું છે તેનો અભ્યાસ કરવા અને ત્રીનના નવા તંત્ર સાથે સંપર્ક સાધવા તેઓ ઇરાદો રાખે છે.

—ભારતમાં અંધ પુરોનો કુલ સંખ્યા ત્રીસ લાખની છે. આંખની કાળજી લેવા અંગે પ્રચાર થવો જોઈએ એમ આંખના નીષ્ણાત ડોક્ટર જી. જી. જી. નાદકીએ જાહેર કર્યું છે.

—દોલ્હીની મ્યુનીસીપલ કમીટીએ શરૂથી તરફની પ્રખસતાક ભારતના પ્રથમ પ્રમુખ શ્રી. રાજેન્દ્રપ્રસાદને શાન વગ આપવા યોજના એક સમારંભમાં પ્રમુખને શુભ દીલ્હીના રથાકાક મહેન શાહ જ્યોત્સ્નાનની હાથે દાંતમાં કોનરેલી એક પ્રતીમાં બેટ આપી હતી. તેમાં શાહજહાન હાથે પારની અંખાડી માં બેટા છે અને મહાવાત. હાથીના મરતક પર હાથમાં અંકુશ સાથે નંદરે પડે છે.

—ભારતના વીમાની દળના મોવિસ ઝોશીસરો ઇન્ડિયા ખાતે વીમાની તાલીમ લઈને પાછા ફર્યા છે. અને બીજા છ

પરચુરણ

—ઝોશીસરો ડુક સમયમાં આવી પહોંચ્યો. —ફ્રેન્ચ ઢોલિંગ વસાહતોના ભાવિની નીચું કરવા લોકમત લેવાને હમતી સમજ્યોતી ભારત અને ફ્રેન્ચ સરકારી વચ્ચે થઈ ગઈ છે. —ભારતમાં મોટરકારો બનાવવા માટે ની યોજનાઓ સંપૂર્ણ થઈ ગઈ છે. અને ૧૯૫૬ સુધીમાં ભારતમાં બનેલી મોટરો અજરમાં આવી જશે એવી આશા રાખવામાં આવે છે. મોટરોના છુટા ભાગે બનાવવા માટે અને નિદેશી સાથે હરીફાઈનો સામનો કરવા ભારત સરકારે આ ઉભો અને રક્ષણ આપવાનો નીચું કર્યો છે.

—રાષ્ટ્રપતિ ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદે પોતાના પગારમાં ૧૫ ટકાનો કાપ મુક્યો છે. તેમનો પગાર માર્શીક રૂપીયા દસ હજારનો છે. જેને આવકવેરા લાગુ પડે છે. દેશમાંની અનાજની અછતને ધ્યાનમાં લઈને રાષ્ટ્રપતિએ સ્ટેટોની સર કરારને અને જાહેર પ્રવરને વીનવતી કરી છે કે તેઓ પ્રવાસે જાય ત્યારે તેમના મુનમાં ખાણાના સમારંભો યોજવા નહિ.

—એમ જણવા મળે છે કે સૌરાષ્ટ્રમાં મોટા પગારો અને ઝોલાઓ બોગવતા ડેટલાક વધારાના અમલદારોને છુટા કરવામાં આવનાર છે. તેમજ મોટા અમલદારોના પગારમાં એક રૂપીએ એક આનાનો ફરજિયાત કાપ અને એકા પગારના અમલદારોના પગારમાં ઝોલા કાપ મુકવાની બંધાયું થઈ છે.

—ભારતમાં ઉત્તર પ્રદેશની ૧૫૦ તેલની મીલો બંધ પડે એવી પરિસ્થિતિ ઉભી થવા પામી છે. હબગમ ત્રણ હજાર કામદારો બેકાર થઈ ગયા છે.

—હાડન ખાતેની પ્રીવી કાઉન્સિલમાંની ઢોલિંગ મ્યુડીસીઅલ અપીલોની પુણી હતી અંગેની વીધી કરવામાં આવી હતી. તેમાં શ્રી. કૃષ્ણજીને ભારત સરકારને સંદેશો વાંચી સંબળાવ્યો હતો. તેમાં ભારત સરકારે પ્રીવી કાઉન્સિલે છેલ્લી બે સનિઓથી યજન વેલી કીમતી સેવાની નોંધ લેવામાં આવી છે.

—કહેવાય છે કે અચૂતસરમાં સરવસાકારે નીકળેલા ૨૦૦ જેટલા વીધાર્થીઓ સુરેા પોકારતા કેમિસની દલ હાજારની કેમી અને સરવસ સાથે રહેલી પોલીસ પર હુમલા કર્યો હતો. પરીણમે પોલીસને લાડીયાબ કરવે પડ્યું હતો અને અસહવાહુની મદદ લેવી પડી હતી. સરવસમાંના એક શખ્સે પોલીસ સામે ગોળાબાર કર્યો હતો. પોલીસે ગોળાબાર કરી એનો સરવસના સભ્યો વીળેરી નાંખી એમ ની પકડ હતી હતી. ડા. સામવાદી એની ધૂપકક કરવામાં આવી હતી.

—જોલંદીથી ૫૦ માઇલ ઉપર આવેલા “તીહુ” ગામે સામવાદીઓએ સશસ્ત્ર હુમલો કર્યો હતો અને ૧૨૫૦૦ ની શેક અને હજારોની કીમતના ઝંરોત ઉપાડી ગયા હતા. આગ અને બાંગ ફેડ પણ કરવામાં આવી હતી. કેમિસના મંત્રીના ધરને પણ આગ લગાડી હતી.

—ભારત સરકારે દોલ્હીની ૧૯ કચેરી ઝો દેશના બીજા વીમાગોમાં ખસેડવા નીકળી કર્યું છે, બીજી કચેરીઓ ખસેડવાના પ્રથમ વીચારણા ચાલી રહી છે. ડેટલાક ખાતાંઓ કચેરી ખસેડવાની વીધમાં છે.

—એતીવાદી પ્રધાને જણવ્યું હતું કે વીમકત ઢોલિંગ શખુના કુલ ઉત્પાદન ના ૨૦૨ ટકા જેટલું શખુ ભારતમાં પેદા થાય છે. ૧૯૫૦ દરમિયાન ભારતમાં શખુનું વાવેતર વધારવાનો વીચાર છે. શખુની પેદાશ વધારવા માટે અત્યાર સુધીમાં લેવાયેલાં પગલાંને પરીણમે ૧૯૪૮માં ભારતમાં ૧૯૮ લાખ ગાંસી શખુ થયું હતું. ૧૯૪૯ માં ૨૭૦ લાખ ગાંસી શખુ થયું હતું.

—કેનેડાની પેટીઓએ ઢોલિંગ કાપ માટે મેટા પ્રમાણમાં ઝોલાઓ આપ્યા હોવા આ ઝોલાઓ પેટે એક લાખ ડોલરની કીમતના ૪,૪૪,૦૦૦ વાર ઢોલિંગ મીલોના કાપડની કેનેડા ખાતેની નીકાસ માટેના પરવાનગી અપાઇ મુક્યા છે. —રાષ્ટ્રપતિ ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદ એક જ એવા સુલ્હી છે કે જેને તે ઢોલિંગ આત્મને પવિત્રતાથી ભરી દીધો છે.” મુંબઇ કેમિસનાં પ્રમુખ અને નગરપતિ શ્રી. એસ. કે. પાટીલે રાષ્ટ્રપતિને આવા શબ્દોમાં અંજલિ આપી હતી. શ્રી. પાટીલે ગીરગામ છલ્લા કેમિસ સમિતિની કચેરીમાં રાષ્ટ્રપતિની તસ્વીરની અનાવરણ વીધી કરી વખતે ઉપલા શબ્દો ઉચ્ચાર્યાં હતાં.

—મુંબઇ વિદ્યાપીઠ પોતાના આશ્રય હેઠળ પત્રકારીનના શાળા શરૂ કરવાની વીચારણા ચાલતી હોઈ, અર્થ શાંચ અને સમાજ શાંચની શાળાઓને અંગે પત્રકારીનના શીક્ષણ માટે ડી.લો.ના અભ્યાસક્રમ રાખવાની યોજના કરવાં સીનડીન્ટ ખાસ સમીતી નીપી છે.

—અમેરીકાના લસ્કરના મંત્રી મી. ગોલ્ડન ઝેમે કુકમ બહાર પાડ્યો છે કે; કે જ પણ નેટીવ જે અમેરીકન લસ્કરમાં ભરતી થવા ઇચ્છે તેને ગોરાઓ સાથે રંગબેદ વગર ભરતી કરવા. રંગબેદ નાશ કરવા માટે આ પગલું લેવાયું છે. ૧૯૪૯ માં પ્રે. ટરગેને હાથ તથા નોકાઇલ તથા લસ્કરને સુચના કરી હતી કે; નેટીવો ને ગોરાઓના જેટલાજ હકકો આપવા.

—નંદાદમાં ઢોલિંગો માટે આ ધોરણ સુધી મદત શિક્ષણ આપવામાં આવે છે. ત્યાં વળી છતાં સુધી હતું આવે તે વર્ષ આજ સુધી કરવા ઇચ્છા છે. ૧૯૫૫ સુધી ઢોલિંગોને મેટ્રીક સુધી મદત આપવામાં આવશે. પણ આનો અર્થ નથી કે જેટલા છેકારાઓ છે તેણે પણ કરી જાય છે તેમને સાતમાં વીળ માં જમા મળશે. શાળા તથા શીક્ષણ ધણી અછત. હાલ ડરખાનમાં છેકારાઓ માટે ડરખાનમાં એક જ હા કુલ છે જેમાં છેલ્લા બે વર્ષ જેટલાએ વીધાર્થીઓને જમા નથી મળતી. છેકારીઓ માટે પણ એક જ હાલ સ્કુલ છે.

શ્રી. ક્ષત્રીય જુવરાતી મંજી પેટ ઝેલીઓએ ઉપરોક્ત મંડળની ૩૨ મી વર્ણી જનરલ યુટીલી ગોટીંગ મંડળના આ બંધનમાં શ્રી. બીજુબાઇ બી. રામજી પ્રમુખ પણ હેઠળ તા. ૧૯-૨-૫૦ ના રોજ અધેરે ૪-૩૦ વાગ્યે મળ્યા હતા. —પ્રથમ ઇધર સુતી બાદ મંજી કાષ્ટ હરતમત કરવામાં આવ્યું હતું. મંત્રી રથાનેથી રજુ કરેલ વર્ણી રિપોર્ટ અને નીવેદન, તેમજ ખખનની નો આલક ભવકનો હીસાબ રજુ કરી સતોમતે રજીકારવામાં આવ્યા હતાં બાદ નવા કાર્યાલોકોની નિમણૂ નીચે જનજી થઈ હતી.

સુતીઓ શ્રી. નરોતમ કુકર; શ્રી. પરબુદાઇ મકનજી; શ્રી. રતનજી સનાયજી; શ્રી. બાણુબાઇ ઘજ વેહરે ઝોશીસરો. શ્રી. તુલસીભાઈ ભગતજી; ભીખુબાઇ બી. રામજી; શ્રી. રતનજી રતનયજી; શ્રી. મોહનભાઈ બલસારા. પ્રમુખ; શ્રી. બીજુબાઇ જી. રામજી; ઉપ-પ્રમુખ; શ્રી. ત્રિકમજી મકનજી, જોડીઆ મંત્રી; શ્રી. જી. જી. લાલ ડાબા અને શ્રી. હજનલાલ મોરાર, ખખનખી; શ્રી. ઘેલાબાઇ રજુબેટ; શ્રી. ઝોડી ટેર; શ્રી. નારણુદાસ કલ્ક કમીટી ઝેમ્પરો; શ્રી. કાકોર ફાઈક શ્રી. મોહનલાલ બલસારા, શ્રી. જેલુ ડાબાબાઈ; શ્રી. તુલસીભાઈ ભગતજી; શ્રી. રતજી મોરાર; શ્રી. ખડુભાઈ ડાબા બાઇ; શ્રી. અબેલાલ કુલમ; શ્રી. ઉત્તમલાલ રજુબેટ; શ્રી. હખીલાલ તવાડી; શ્રી. જમજીવનદાસ. રતનજી.

જે મોકો બનાવના લેવા ઇચ્છે તે મોકો માટે એક માહિતી પત્ર તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે કે જેમાં કમીટી ઉપર લેવાની માહિતી આપી છે અને જેક તરફની પણ પાત્રી આપવા માં આવી છે. માહિતી માટે લખો: “ઈન્ડિયન ઝોપી-ની” P. Bag, Phoonix.

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીજી' યુનીયન માં આગમન (અનુસંધાન પાના પહેલાથી સાથું.) છે. તેનું અંતીમ પરિણામ આવવાનું હોય તે આવે, એવી અર્થોએ અર્થ નહિ ભય પરંતુ, શ્રી. મણીલાલ ગાંધીએ જણાવ્યું કે, આપણે જે માદ શાખાની જરૂર છે તે એ કે આપણના વીના સર્વે નહિ પહેલેલાય. આપણા ઉદારને આધાર આપણાપર લાદવામાં આવી રહેલા અપમાનેનો ડંખ આપણને ઠેકવી ઉઠા લાગે છે અને ભોમ આપણની આપણામાં શકતી ઠેકવી છે તેના ઉપર રહે છે. બલિદાન વીના કયું પ્રાણ યદ શકતું નથી.

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીએ જણાવ્યું કે એક વર્ષ પર તેઓ દાંદિ હતા તેના કરતાં. રિયલિ તેમને ધણી સુધેરેલી જણાવ હતી. દલ્લ ધણી સુધેરેલી યવાની જરૂર છે પરંતુ દુબાઈએ મોક્ષના પુરતા પ્રમાણમાં સદ ધરના અભાવે સરકારને ધણી સુધેરેલી શી કામ લેવું પડે છે. તેમણે કહ્યું કે પ્રભામાં નામરીકત્વની ફરજોના અને સિત્તાપાલનમાં બાનની ધણીએ ખામી છે.

ઈલાયદાપણની નીતી

યુનાઈટેડ પાર્ટીની મીટીંગમાં સર ડીવીલીપરસે ઈલાયદાપણની નીતી ઉપર મોલતા જણાવ્યું કે; 'કેાઈએ જણાવ્યું નથી કે ઈલાયદાપણને અરે; અર્થ' શો માય છે. આ બીના અંબીર છે કારણુ આને છતીલાક્ષની એક નેટામાં મોટી ઝુબ આપણી સમક્ષ પડી છે ઈલાયદાપણને અર્થ 'જુદુ રહેલાય' એ છે યુનાઈટેડ પક્ષ અને નેશનલ પક્ષ આ સવાલ ઉપર એકમત છે. પણ યુનાઈટેડ પક્ષને ધરદાર એ છે કે; સ્વાભાવીક પણે પ્રભુ જુદી રહેતી માય. પણ નેશનલીસ્ટ સરકાર જણાવે તે લાગુ કરવા છાએ છે. ને નેશનાલીસ્ટ પક્ષ બીન-જોરાને સવાલ સારીયે પ્રતીથી ઉઠાવે તે યુનાઈટેડ પક્ષ હનેશ કહે છે તેમ તેઓ દેશના એક મદાન અંબીર સવાલને ઉઠાવ, નહી કરી નહી શકે.

નેશનાલીસ્ટ સરકાર એમના પુવજને ની ને નીતી રંગીને તરફ હતી તે પ્રમાણે તેનું વર્તન નથી. તે જમાના માં નેશનાલીસ્ટ તેનો વીરોધ નહોતા કરી શક્યા. તેનું કારણુ ડો. મલાન ના જણાવ્યા મુજબ. એ છે કે; 'બીવીસ સરકારે તેમને બળજબરીથી એક મત કયો હતો. વધુમાં સર ડીવીલીપરસે કહ્યું કે; ડો. મલાનના આ વીચારો સાથે હું મળતો નથી થતો. પણ શ્રી. હાવેંગા સ્વ. હર્ટ્સીએ આ પુસ્તક જુદો જ. શ્રી. હાવેંગા સ્વ. હર્ટ્સીએ આ પુસ્તક અનુવાધી હતો. તેઓ રંગી

નોના હકો મરે ઉભા રહેતાં હતા. પણ આને શ્રી. હાવેંગાએ બધુ જુદી જાણ પોતે જ રંગીનોના હકો ઝુટવી લેવાને ઉભા થયા છે. નેશનાલીસ્ટને હાંદીઓના બારામાં કાંઈ પુછવામાં આવે તે એવો જવાબ મળે છે કે; એવો બધા હાંદીઓને દાંદિ મોકલી દેવા છાએ છે. સલ વસ્તુ છે કે છલ્લા શાહનવાજની સંગાથે વિદ્રાહી આના (બલીલજીવાન રવાના કરવામાં આવ્યાં છે. આ રીતે એ બધા હાંદીઓને કાટવામાં આવે તે આસરે બે હજાર વર્ષ યશે.

શિક્ષકો જોઈએ છે

'શ્રી ગાંધી ભારત વિશ્વલય, જોહાનીસબર્ગ.' (શ્રી. હાંદિ સેવા સમાજ સંચાલિત) ઉપરોક્ત શાળા માટે હાંદીના સ્નાતક, મેટ્રીક સીનીઅર, અથવા સીનીઅર ટ્રુઈન્ડ થયેલાં સંગીત, હાંદી અને બ્યાબામના જણાકાર અનુભવી અને સેવાબાધી જુજરાતી શિક્ષકો અને શિક્ષકાઓની જરૂર છે. માટે જુજરાતી શાળાના ધો. ૧ થી ૭ સુધીના બાળકો ને સારી રીતે જણાવી શકે તેવા ઉપર જણાવેલ લાયકાત ધરાવનાર ઉમેદવારો એ પોતાની યોગતા, અનુભવ વગેરેના સર્ટીફિકેટોની ખરી નકલો સાથે શાળા સમીતીના મંત્રીશ્રીને નીચેના સરનામે અરજી કરવી. પમાર લાયકાત મુજબ આપવામાં આવશે. (શિક્ષક-શિક્ષકા ના જોડાની અરજીઓ પર વધુ ધ્યાન અપાશે.)

શ્રી. છાટુભાઈ ડીબાભાઈ મંત્રી. શાળા સમીતી શ્રી. ગાંધી ભારત વિશ્વલય જોહાનીસબર્ગ
શ્રી. હોલ, ૫૦ ફોક્સ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
(P. O. Box 7530)

બાળકોને વાંચવા લાયક

સુંદર પુસ્તકો

૧૦ થી ૧૨ વર્ષના બાળકો માટે ૧૩ પુસ્તકોનો સેટ.
કીમત પા. ૧-૦-૦
૮ થી ૧૦ વર્ષના બાળકો માટે ૧૫ પુસ્તકોનો સેટ.
કીમત પા. ૧-૫-૦
પાંચ વરિત્રોનો સેટ આમાં પાંચ છતીલાક્ષીક મદાન નરિાના ચરિત્રો છે.
કીમત ૧૩/-
બાલ રામાયણ ૪ ૦
ફેલ બાડીની સુદી ૨ ૧

અમારા નવા પુસ્તકો

વાલજી ગાદી	શી. યે	૧ ૦
ખીરસા કોસ (અજરાતી જોશી કોસની નકાની આરતી)	૩ ૦	૦
પરકમ્મા (મિથાળીકૃત)	૧ ૦	૦
શાહનવાજની સંગાથે વિદ્રાહી આના (બલીલજીવાન)	૮ ૦	૦
રામ અને કૃષ્ણ (શ્રી. ધ. ગારાગવાલા)	૩ ૦	૦
માશી બાણેજ	૭ ૬	૦
માતાનું હૃદય (પદાંબક)	૧ ૦	૦
આશાનુબીન બા. ૧ ૨ સેટની	૧૮ ૬	૦
શેષ બીન્દુ (કથનિકાઓ)	૭ ૦	૦
કથા કલ્પ (ચિત્ર ચંદ્રજી)	૧૪ ૦	૦
બાગ ૧-૨-૩ સેટની	૧૪ ૦	૦
ટાઈસ્ટોપના પુસ્તકો		
ઝુપ નદી રહેવાય (સમાજની બીજા સાથે પોકાર) નવલકથા	૭ ૦	૦
દ્રષ્ટિ પરીવર્તન	૫ ૩	૦
નવલકથાઓ બે	૫ ૦	૦
સાગર કથાઓ	૮ ૬	૦
વધા શિક્ષણ યોજના	૨ ૬	૦
આશ્રમ ભજનાવલી		
ગાંધીજીના આશ્રમમાં ગવાતા સુંદર ભજનોનો સંગ્રહ	શી. ૧-૩.	૦

ગાંધી પુસ્તક માળા

ગાંધીજી અહીં હતા ત્યારે તેમણે લખેલા અને બીજા કેટલાંક પુસ્તકો ને ફ્રીનીક્સ સંસ્થા તરફથી પ્રગટ થયેલાં છે તેવા ૨૨ પુસ્તકોના સેટની પોસ્ટેજ સાથે કીમત રૂકત શી. ૪-૬.

૨૦૦૬ નું પંચાગ

જુજરાતી ગ્રેસ ના મોટા પંચાગ નના વર્ષનાં આવી ગયા છે.
કીમત. ૬/-

એવેશિયા (તેના કારણે અને ઉપાય)	૧ ૦
લોક માન્ય તીલક	૧ ૦
અહાર અને પોષણ	૨ ૦
સાગર સક્રાટ (લેખક જુલે વર્ન)	૧ ૦
પહેલો કૃષ્ણ	૬ ૦
સાહીત્ય પાઠાવલી	
પહેલા પુસ્તકની માગે દર્શીની બીજા પુસ્તકની	”
ત્રીજા પુસ્તકની	”
પ્રત્યેકની કીમત	૧ ૬
મેષ ધનુષ્ય	૬ ૦
સાનનાગ (ગાંધી યુગની નોવેલ)	૬ ૦
સાન સન્વાસી (યુગકેટ)	૧ ૦ ૧
હળા કારીબેરીટ શિક્ષણ બા. ૧-૨ આમાંથી ભતભતના ડબ્બર શીખવાય છે અવવા શીખવાય છે. પ્રત્યેકની	૧ ૬
ટાઈસ્ટોપ અને શીક્ષણ	૨ ૦
કોની બ્લેન (વાર્તા)	૫ ૭
રોયજુરા કૃત	
હુદની રમજ	૫ ૦
દાલ ચાવડાનો દાયરો	૬ ૦
રમજસ્તી	૬ ૦
બાળકો માટે	
સુશીલાના પત્રો	૧ ૬
સોના કુમારી	૧ ૪
પીળા પલાસ (સવાહ)	૨ ૦
બંધ છ-૨૦નેશિયા	૪ ૦
બાપુ-આરીમા (મહુ ગાંધી)	૨ ૦
વિવિધ પુસ્તકો	
દિ'દેનો કેમો મીઠાણ	૬ ૦
રશીયાનું ધરતર	૧ ૦
લાભિચરેખલ બાગ ૧-૨ સેટની	૬ ૦
બાળકોનો આંધવ	૧ ૦
મહાદેવ દેસાઈની ડાયરી	
બાગ. પહેલો	૧૦ ૦
બાગ બીજો.	૧૨ ૦
ધર્મસિવે કુકુલેને બાગ ૧-૨-૩-૪.	
આમા મહાભારત નવી રીતે લેખ્યું છે આ.	૧ ૫ ૦
અંબાવાત (ર. વ. દેશાઈ)	૧ ૦ ૦
અંધારાના સીમાડા (ટાઈસ્ટોપ)	૩ ૦
લીલી	૫ ૬
વીડુ	૫ ૦
બાણુ	૫ ૩

વાર	ખ્રાસ્તી ૧૯૫૦ ફેબ્રુવારી માસ	હાંદુ ૨૦૦૬ માઇ	મુસલમાન ૧૩૬૮ સવાલ	પારસી ૧૩૧૯ શેહે. કક્તી	સુરોદય ક.ગી.	સુપીસ્ટ ક. ગી.
શુક્ર	૩	સુદ ૧૪	૧૩	૨	૫-૪૮	૬-૨૯
સોની	૪	” ૧૫	૧૪	૩	૫-૪૯	૬-૨૮
રવિ	૫	વદ ૧	૧૫	૪	૫-૪૯	૬-૨૮
સોમ	૬	” ૨	૧૬	૫	૫-૫૦	૬-૨૭
મંગળ	૭	” ૩	૧૭	૬	૫-૫૧	૬-૨૭
બુધ	૮	” ૪	૧૮	૭	૫-૫૧	૬-૨૬
ગુરુ	૯	” ૫	૧૯	૮	૫-૫૨	૬-૨૬

केटलाक वांयवा लायक पुस्तके

शी.ने.	शी.ने.	शी.ने.	शी.ने.
भगेवा छप	८	नीशाण छपयोगी पुस्तके	१५
मोदीनी	८	साहित्य प्रकाशकी	७
अधुकरनिनाला बावना अनेक विषय	८	पुस्तक वांयव	२
७पर यजोवा प्रययोनोना खंभड	१	सातयु	२
यवन भा. 1-2 प्रत्येकी	१	देश देशावस्था—कुजोग	३
७कठनी पुशयु	१	आपल्या देशनो धर्तीकास	१
ठलानी सडयरी	५	धरपना पात्रो अध्यानी वातयि	१
७भना यडके वाता खंभड	३	नो रम्यु खंभड	१
कळ सुकेती	७	आण राभाययु	२
७प छयीनी	१०	आवलाता पराकने	३
७छिप्याभ	८	पुधा कंका	२
७छिप्याभ	८	आपुछनी अने थोछ वातो	२
७छेती भंग	१	मोभाकाधना कान्यो	१
७छीनी वातो भा. 1-2 सेठनी	१	कुमार पाण	२
७छु'धस अने थोछ वातो	१	७पुडुदेणी भाग 1-2 सेठनी	४
७विबाड भंडिर	१	तुतन आण साहित्य	३
७व्याभ्याय भा. 1-2 (साहित्य)	१	आणकेने विविध विशयना लक्षुकर	३
७वयना वेणोना खंभड सेठनी	१	ठववा ले ननु साहित्य निकण्युं छे.	३
७साणयसती वेणोना खंभड	१	ले लक्षु आणकेने वांयवा आणो.	३
७साणय सखाड	५	७ठकी राष्ठी	२
७सुभ दुःखना साधी वातयि	५	७अध्याना पराकने	१
७सुभनी सोडभां (सुभ साय डेम)	२	७युलाभ अने शीवरी	२
७अगे ते लखु'ड होय तो वातो	२	७गोणीआरनी सुसाक्षरी	५
७सोराडी अवाक्षीर	७	७शावाणी	५
७सोराडी आधा	३	(वरांगलानी वातो)	८
७दीराकळी वातयि	३	७सावरसदी (नी'प)	३
७दय वीयु	१	७दस्य निनाड	५
७राभनी इभकी वाता	३	७दभ्यु (धुमकेड)	१
७धर्तीकासने अणवाणे धर्तीकासीक	३	७नीशाण'धा नोवेव	५
७वातयि	३	७प्यास व' प'जी नोवेव	७
७अणवां अणुवा लेकुं	१	७प्रीमाश्रम नोवेव भा. 1-2	१
७सायडु पिडे छे	१	७पराडी (धुमकेड)	४
७कांसा साडुंय कलेकर कृत	३	७पॉन गोराडी (धुमकेड)	४
७अणवनी आन'ड	७	७प'ययनीना पत्रो	१
७दोकावाता	७	७शिशुअ'थावली	१
७अभयु खाजा	५	७सेड 'डेडभां 1-2 पुस्तके	१
७अणवा ताडेंवादे	३	७कीतावे	१
७ओतवाती दिवाडे	२	७भारम कया गांणीजी	२
७अधियालाड सुनरी कृत	३	७गांणीजीना वातांलाप	१
७अधये वरते	८	७जव अंगेज नहि भावे वे	१
७कुमार देवी वीलावती सुनरीकृत	३	७उदयवताती दुनीया	१
७डोना वांक	८	७हमरे गांवकी कहानी	१
७अणुवातनो नाथ	१२	७भगे वडो	१
७अथ सोभनाथ	१०	७बापुजी (गांणीजी की कुळ वाते)	१
७अठसायुके नाडेका	४	७अंगेजी राज्य के तो साठ	१
७अठसायुके अणुवा	४	७विश्वकी विभुतीयां	१
७अठसायुके अणुवा	४	७पागळ	१
७अठसायुके अणुवा	४	७माळीक ओर मचदु	१
७अठसायुके अणुवा	४	७दुषी दुनीया	१
७अठसायुके अणुवा	४	७प्रेममे मगवाण	१
७अठसायुके अणुवा	४	७साधनाके पयप	१
७अठसायुके अणुवा	४	७मेरी सुकतीकी कहानी	१
७अठसायुके अणुवा	४	७शाळपाद-वृद्धिवाड	१
७अठसायुके अणुवा	४	७दिदी मीता (गीताजी)	१
७अठसायुके अणुवा	४	७संत वाणी	१
७अठसायुके अणुवा	४	७गांधीवाद-समाजवाद	१
७अठसायुके अणुवा	४	७नया रोजगार (हायरसीक)	४
७अठसायुके अणुवा	४	७समाजवाद-सुखीवाद	१
७अठसायुके अणुवा	४	७हमारी राजनेतीक समस्याये	१

श्री.ने. सेठनी छामत
श्रीशार अ'थावली
पुस्तकेने नो सुदर वातयि
महा भारतना पात्रो
१२ पुस्तकेने सेड
शोराक्ष्णी रसधार
आण १ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १० ११ १२
विविध रसभाण 'धीरमती मा' सेड
नी छामत
राभाययुना पात्रो
१ सभय'दिय, अस्त लक्षमण्य, दीक्षी
२ अ-नोराडी, कंतुमान विभीषण्य, सण्य
३ सीता, सेठनी.
४ इश'तक्याना नावासाड वाट
५ खंसार (मेधाणी)
६ पयासव' प'जी
७ कुल्लुछ
८ आभ्य निभायु (न्ययणीभ्यु)
९ विक्रम'दिय
१० राक्ष्णीतामन्यरवे
११ कान्दी
१२ सुभाषना सेमानीयो
१३ सुधाभा वरीव
१४ खं'द कंसीस
१५ धनीराने पत्रो (नेडर)
१६ लनमणु
१७ नेष्णीना कुव
१८ वी. 'पी. आडोने भ्यान देवां
१९ नहि आने. आरडर गोडवयासणेमे
२० आरडर सावे मेक अणवा 'पेडव
२१ आडर गोडववा अडेरगानी कन्ये.
२२ मेवेअर, 'धरिअन आणिअन'
२३ ठवां पुस्तके मगवाण 'डेडभां
INDIAN OPINION, Phoenix, Natal
मेरी कहानी (पं. नेहका व'चीर)
गांधी विचार दोहन
बचोके छीये
महात्मा तुड
वज्र गुप्त
कौशा चला हंकी बाठ
नदीहत्की 'कहानीका
जीवाच
अशोक
देश प्रेमकी कहानीया
हिंदी पर्यकीभाक्यापीकाये
(पर्यकी कहानीहा)
Obtainable From:
'Indian Opinion'
'Phoenix, Natal'
महादेवभाषनी जपरी भाग ३ने अने
छेवली. छी'मत
आपुनी जंणी
लेपक कांसा साडेण

आ ओरीसथी मणतां पुस्तकोनुं सुचिपत्र

वी. पी. ना ओरडराने पीलकृत भान देवां नदि आवे. ओरडर मेळवनाराओमे ओरडर साचे येक अथवा पोस्टल ओरडर मेळवला म्हण्ट्यानी करती.

मेनेवर, 'मिन्डिअन ओपिनिअन'

पुस्तको मणवातुं हेकाणुं:— INDIAN OPINION, PHOENIX, NATAL.

गांधीछतुं साहित्य

धापक धर्म भावना	1 0
गांधीछताने सरकार साचे पत्रव्यवहार 1९४२ नी वरत वपते यक्येला संपुषु पत्र व्यवहार	७ १
गांधीछताना समाजभर्मा	७ २
गांधीचारी आर्थिक योजना	3 १
पुस्तक खेळक गांधीछ (य. रास)	1२ १

मंतीनाड गांधीचारी नावेव	७ 0
कच्चीवती ईनीदासीक नावेव	10 0
केवेळयन केवेळ छवन मतावती नावेव	८ १
भरणा आयु वापुळोना छवनने कथाड पावती नावेव	८ १
गोरभ आया गोरभनी वातेपरथी रयावेव	७ 0
समेधी	१ १
जोयानी वाते	१ 0
मण समाधी नावेव	८ 0
मजतना मंदिरमां ईनीदासीक नववठ्या	10 0
मय सिद्धराज	६ १
मळपंडु नावेव	५ 0

श्रीशारलाल भारद्वाजानी कृतीओ

गांधी विचार दोहन गांधीछताने विचाराने रपथ कर्तुं पुस्तक	२ १
ओपुषु अर्थादा आन हाव ओ, पुरभमां येवाती कुरे वपर पुजाता प्रभाना नवावराचे ले वेणो वभाया छ तेना संभद	२ १

द्विरीक्षणी वाते	१ १
नख अरखु के	१ 0
अखुपुद धारा	८ १
अधुरी वात	१0 ३
अपील त्रिवेणी नातळि	२ १
छांदगी छतवानी मडी खुडी	२२ १
ओरु साथी सा. १-२ सांचे	१२ 0
अभारा आ २व. इतरला गांधी चिरो सुशीला	
नेयर अने वनमाना परीमे हजेव	४ १
मणवाजोर पीतानी तस्वीर आयरीस सादीस लेभस कोनावीनीनुं छवन	१ ६
राज कडाणी	८ १

सर राधाकृष्णननी कृतीओ

मेओ श्रीशारलाल मदान वेभक छ तेमना पुस्तका दिंडु धर्म,	
अस्मिणी वपर अणवाणुं पाउ छ.	
कधी अथवा अस्मिणीतुं भावी	२
वेदनी विचार धारा वेद वपरना तेमना भावणेना संभद	५ १
धुवातेनी संस्कार साधना	१ 0
दींडु धर्म	१0 0

नवल कथाओ

धार्मिक साहित्य	
श्रीभद्रवचन गीता	3 0
धर्मोत्थाना यंत्रिना संतोना यरीवेना संभद	२ १
श्री राजवास्तीळ आ वेदांतधी बापुर मंयने दणवे हरी,	
न्दाने हरी आमां धुव्या छ.	10 0

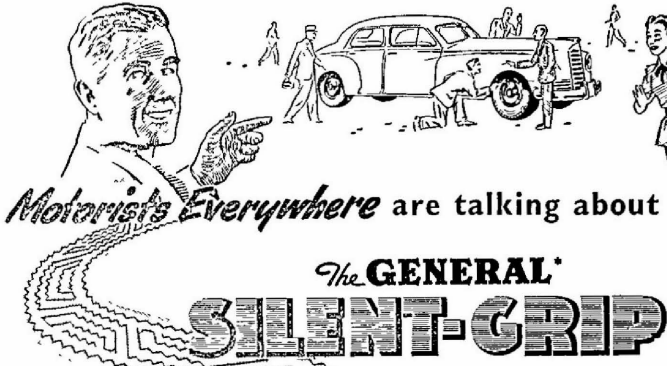
ठकीवाटे	८ १
कडीयावाठनी इंत कथाओ	३ ०
ही'य वध	१0 १
गोदान मोक्षप्रद नववठ्या सा. १-२ सेठनी	११ ०
यथुतरा वार्ता संभद	१ १
चित्रवेणो	८ १
तच्छुभा भाग १-२-३ वार्तासंभद प्रत्येदनी	७ 0
इरीयावाद	६ १
इरीदनाराधणु भाग १-२ सेवा आनी नावेव सेठनी	११ 0
दोन इव	४ १
इरीयालात	६ 0
नारी वंदय	५ ३
तिल वेणो	८ 0
नील प'णी नाड	३ 0
नीवेहीता	८ 0
भदीप	४ १
भायसीत सा. १-२ सेठनी	१ 0
पियासी	८ 0
पावक जवाणा	८ 0
प्रभात श्रीशेणो	७ १
पुरातन कथेत	५ 0
प्रेम अने पुन सा. १ सेठनी	११ १
कुटेला मुजर्ण पांचे	१0 १
अक्षिकार	१ 0
वे ओत्रो	७ १

विदेशी साहित्य

अ'ककार हांसना विभवात वेभक अनातोवनी नावेव	७ १
अ'अना रशीयन वेभक गोर्झित	६ 0
यात्रा वेभक कुपरी, येक रशीयन पवीताडुं यित्र दोरती नववठ्या	10 0
लोक नेताओना थरीत्रो	
इयान'क सरस्वती	१ 0
आत्म कथा गांधीछ	७ १
तेज चित्रो आमा गांधीछ कृष्णवचन, शीवाछ, आदी ने...	
छवन चिरो वपेळुं छ	७ १

केटलीके उत्तम नवल कथाओ

नीशीर'पना सुंदर वार्ताओना संभद	१ १
आअपावली येक ईनीदासीक नवल कथा	१२ १
रुलठणु दुयमाओना मोक्षप्रद संभद	७ 0
प्रेमात्म सा. १-२ येक सुंदर सामाळक नवल कथा—रुने	
भाजनी धीमद	1३ 0
विशंजनानी वाते	1४ १
अणवचनती चिनोदी नवल कथा	५ 0
उषाकॉत सुंदर नावेव	१२ ०
उन्नम नावेव	८ 0
कवठाना कठडा नावेव	७ १

Motorists Everywhere are talking about

The GENERAL SILENT-GRIP

The PREMIUM Quality Tyre That Sells At Regular Prices

For 30 years, millions of motorists in America have paid higher, premium prices for General Silent-Grip tyres—because Silent-Grips give more value in mileage, in safety, in silence! Now Silent-Grips are being built in the new General plant in Port Elizabeth. Built even tougher, safer—especially for South African roads. Yet these South African Silent-Grips sell for the price of other, conventional tyres! Motorists all over the Union are discovering these wonderful tyre bargains. Why don't you, too, change to General Silent-Grips... today!

MORE MILES

from the Silent-Grip corkscrew tread, which combines amazingly quiet running with surer, safer traction.

MORE MILES

from the Silent-Grip casing, built like a shock-absorber's proof against bruises and blow-outs, a perfect casing for retreading.

America's Top-quality Tyre for over 30 years — NOW BUILT IN SOUTH AFRICA

नया पुस्तके

पुनं अने पक्षीम	७ ०
उद्योग प्रयोग (वार्ता संघ)	१ १
शांत पणामा	२ १
सोव्हिएतनी सङ्घ	४ ०
सौराष्ट्रनी प्रेम कथा (नारेल)	८ १
सोव्हिएत भा. १-२ रोटीनी	१० ०
सुलाल अने क'दक रचनलाल देवार्ड	११ ०
दमबी अक्षर वे	५ १
सोव्हिएत	१ ०
भ'यण प्रभाव (गंधीजी)	१ ०
आपली काळ	७ ०
भद्रकुं (संघ देशीया भाट कथानी)	२ १
अंधना तेर दिवसो (वीनोभाळ)	१ १
गीता रचनी	
श्री. भयवला (भाव्यामां गीता)	
शुल्साली	१ ३
सांख्यिकीय सुर	५ ०
अनपान अक्षरवेव	६ ०
नर अने नारायण	१० ०
अथवाता वायरा	७ १
भाष्यसाधना दिवा	७ ०
आयुनी छायाभां	५ ०
भांधी आयु (सा. पाडक) भाग १-२ रोटीनी	६ ०
आनवताना सुल	६ ०
आनवत कथाओ (नानाभाई)	५ ०
वीरनी वार्ता (सुरालतणी भरपुर उर्वीदासीक वाते)	१८ ०
सोव्हिएत रशिया.	
(रशिया वीरो लक्षणा लेग)	१० ०
प्रीमाक्षर (सुंदर रोवा भावपुष्प) नवव कथा भाग १-२ रोटीनी	१४ ०
आण उपयोगी	
नया पुस्तके	
सोव्हिएतनी सङ्घ	५
सपटी धुण	३
सुखरनी वाने	३
सुन गोधी	२ ०
सोव्हिएत	५ १
पल्लनी सोपना	४ ६
साङ्ग आणपणु (शशेर)	४ ०
'Indian Opinion', P. Bag, Phoenix, Natal.	

नवी अने छेदनामां छेडी रेकॉर्ड्स

शकुनाथ ३+१	१-१०-०	अणु लुडी सुलसाली	१-१०-०
सीदरती ४+१	२-७-१	दमादे आयु (३)	१-७-०
अकट्रेस ३+१	१-१०-०	गीत गोर्वीद (८)	३-१२-०
अजोर ५+१	२-१०-०	सुनलन ३+१	१-१०-०
दुसरी साडी ५+१	२-१०-०	अनोपनी अडा १+१	३-१-१
शाहीसे पहाडि ५+१	२-१०-०	विजुा १+१	३-१-१
संघ लेणा ५+१	२-१०-०	शाळ लंदन १+१	३-१-१
विधा ५+१	२-१०-०	अपना देश ४+१	२-७-१
गळसे रेकुल ५+१	२-१०-०	सुआल अरोस ३+१	१-१०-०
सांडनी रात ५+१	२-१०-०	हील ४+१	२-७-१
सिखल ५+१	२-१०-०	छेडी ४+१	२-७-१

केपीलन लुके अलेन्स
189 Grey St, Durban.
Tel A'd. "KAP'TANS"

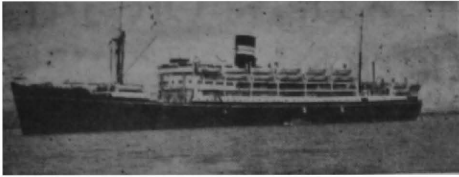
The Epic Fast

(BY PYARELAL)

An account of Mahatma Gandhi's Fast in September 1932, and events leading up to the Yeravda Pact with all relevant documents.

380 Pages. Price: 2s. 6d

Obtainable From:
"Indian Opinion",
Phoenix, Natal.

BRITISH INDIA LINES

TO EAST COAST AND BOMBAY

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow Fever inoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without food	£66-0-0
Second "	"	"	45-0-0
Inter-Class "	"	"	30-0-0
Unberthed (Deck)	without food		18-15-0

Muslim Special Food £10-17-6 Ordinary Food £4-15-0

Hindu Special Food £10-0-0 Ordinary Food £4-2-0

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS [PTY] LTD.

390 PINE STREET — — DURBAN.

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મણીભાઈ સાલુભાઈ ઠાકીપોરવાળા.

ફેરકે ભતની ચીઠાઈઓ, જોખખા ધીની તેમજ ચોપા ચેવા, મસાલાથી અને ખનાવીએ છીએ.

અમારું વખણાએલું સુરતી ભુજી સેવ, અમરા, ગાંડીઆ, શાણઆ, પાતરા વિગેરે ફરશોજ તાજાં ખનાવીએ છીએ.

પાર્ટી વીમેરે માટે ચોટા અમાજમાં ચીઠાઈ જોડાવ પ્રચાણે ઢંકે વખતમાં ખનાવી આપીશું.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.
THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President Street Corner Diagonal St., Johannesburg

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુદ, ડાઈનિંગરૂમ સુદ, વોરડરૂમ, ડ્રેસિંગ રૂમ સુદ સાઈડ બોલ જોઈસ ડેસ્ક, લુક કેસ, ટેબલ, તદન કીકાયત આરે ખરીદી સકશો. ભતે પધારી લાલ લેવા સુકશો નાંદ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન રેફરેર—

ને દુબારી રેખરેખ નીચે તઈયાર શાય છે. તેનો રંગેર દરેક તઈયાર રહે છે. માત્ર રોઠકા શાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંજાવો અને વેપાર આમળ વધારો.

L. MISTRY.

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG
PHONE 33-4691. BOX 2526. 10

અમારા નવા પુસ્તકો

બાળવાતાવળી	૩	૦	પુસ્તક બીજું	૨	૦
બાપુની કુચ	૧	૦	પુસ્તક ત્રીજું	૨	૩
બાળ લોક ગીત સંચય			સાહિબ માટે વાચન વખારવા		
શા. ૧-૨ સેટની	૨	૧	વિવાર્થિઓને ઉપયોગી પુસ્તકો		
બાલ વાકી	૨	૩	સાહીત્ય કલ્પોલ		
બુનેર અલ્પ	૧	૦	પુસ્તક બીજું	૨	૩
વનરંગી	૧	૦	" ત્રીજું	૨	૩
અમોક બાળ પુસ્તક માળા			બાળવૈથી	૧	૧
૨૧ પુસ્તકોના સેટની કીમત	૮	૮	આમળ વાચો		
			આ માળામ ૨-૩ પુસ્તકો		
બાળકો માટે			છે ને બાળવૈથી પછીના શીક્ષણ		
ધાર્મિક પુસ્તકો			માટે ઉપયોગી છે. પ્રત્યેકની	૧	૧
			આર્થિક ભુજો	૫	૬
દબરત મહમદ અને ફત્લામ	૨	૧	વિવાર્થી શબ્દ કોશ	૨	૬
થી. કૃષ્ણ	૩	૦	ધેર મોટા ઈંગ્લીશ શીખવા માટે		
બુધ લીલા (ધર્મનાંદ કોસખી કૃત	૧	૧	પાઠાવલી શા. ૧-૨ પ્રત્યેકની	૨	૦
દુતન લેખન માળા આ માળા			ઈંગ્લીસ શીચર શા. ૧ થી ૬	૫	૦
માં નીચલા પાંચ પુસ્તકો આવે			અંકજ્ઞીતના મુળ તત્ત્વો	૨	૦
છે. આ પુસ્તકો દ્વારા બાળકો જ્ઞાન			પહેલી શાપદી	૧	૩
મેળવે છે.			બીજી	૧	૦
દુતન લેખન તાલીમ વર્ગ			બાળ જગત બાળકોને દુનીયાનું		
" " ધોરણ ૧-૨-૩-૪			જ્ઞાન ધાય એવી સમજણી લખાયેલ		
પ્રત્યેકની કીમત	૧	૦	પુસ્તક	૨	૦
નવમુજા વાચન માળા			વિવાર્થીક વાચન માળા		
પુસ્તક પહેલું	૧	૦	સાહજ્ય બાકી (બાળવૈથી)	૧	૦
			ત્રીજી	૨	૩
			ચોથી	૨	૩
			પાંચમી	૩	૦

Men shave with Gillette

shave with Gillette

Men who matter realise the importance of a fresh, well-shaven face in creating a good impression. It is not surprising, then, that they use Gillette blades. They know that Gillette is the finest and most economical of all shaving systems!

Blue Gillette Blades

'Good Mornings' begin with Gillette
5 BLADES FOR 1/3 4645-2

BOOKS FOR SALE

MY LIFE AND MISSION—Swami Vivekananda	8	8	INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0
INDIAN STATESMEN (Dewans and Prime Ministers With Portraits)	7	6	THE HEART OF HINDUSTAN—Sir S. Radhakrishnan	8	6
INDIAN JUDGES (Biographical and critical sketches with portraits)	7	6	MAHATMA GANDHI (The Man and his Mission, an enlarged and up to date edition of Gandhiji's life), —By various writers	5	0
TEMPLES, CHURCHES AND MOSQUES —Yakub Hasan	8	6	LIFE OF SRI RAMAKRISHNA	16	9
EMINENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland	11	0	SHAKESPEARE'S TRAGEDIES (King Lear, Macbeth, Hamlet and Othello)—William Miller	8	6
THE KNIGHT ERRANT—Sita Chowdhury	8	6	SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	7	6
THE BHAGAVAD GITA—The Lord's Song— (An English Translation)—Annie Besant	1	0	AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	1	5
60 YEARS OF CONGRESS—Dr. Pattabji Sitaramayya	1	3	TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	19	0
WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K. R. V. Rao	8	0	GUIDE TO THE PROBLEM OF INDIA —R. Palme Dutt	6	6
THE U.K.C.C. AND INDIA—A. N. Agarwala	5	6	WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
OUR INDIA (Children's stories by various writers, illustrated) —Minoo Masani	2	6	GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
A DISCIPLINE FOR NON-VIOLENCE (Pamphlet for guidance for Westerners) —Richard B. Gregg	1	0	INDIAN SCIENTISTS (Biographical Sketches. An account of their researches, discoveries and inventions	7	6
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6	A SHORT LIFE OF SWAMI VIVEKANANDA	2	6
SHAW—WELLS—KEYNES ON STALIN—WELLS TALK (Verbatim Record)	8	6	A SHORT LIFE OF SRI RAMAKRISHNA	2	6
GOLDEN NUMBER OF "INDIAN OPINION", 1914 (Souvenir of the Passive Resistance Movement in S.A., 1906-1914)	4	0	PRACTICE AND PRECEPTS OF JESUS —J. C. Kumarappa	3	6
THE DHAMMAPADA OR THE WAY OF TRUTH	1	3	LIFE AND GOSPEL OF VIVEKANANDA —Romain Rolland	13	6
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	8	0	WOMEN AND SOCIAL INJUSTICE—M. K. Gandhi	10	0
MAULANA ABUL KALAM AZAD—Mahadev Desai	6	0	GANDHI'S CORRESPONDENCE WITH THE GOVERNMENT (1922-44)—M. K. Gandhi	5	0
YAGRAHA IN SOUTH AFRICA—M. K. Gandhi	11	0	THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K. Gandhi	15	0
SEVEN MONTHS WITH MAHATMA GANDHI Being an inside view of the Non-co-operation Movement (1921-22)—Krisnadas	8	0	CHRISTIAN MISSIONS IN INDIA (Their place in India)—M. K. Gandhi	5	0
ROLLAND AND TAGORE, Letters of two eminent writers	8	6	STORY OF SATARA—Major B. D. Basu, (I.M.S.)	15	0
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	8	0	GANDHI AND GANDHISM (A remarkable study of Gandhi showing the methods and principles, Volumes I and II)—B. Pattabji Sitaramayya, both	15	0
PUBLIC FINANCE AND OUR POVERTY —J. C. Kumarappa	3	6	INDIAN CHRISTIANS (Biographical and critical sketches of poets, publicists of the Church)	7	6
TALES OF BENGAL—Santa Chatterjee and Sita Chatterjee	7	0	THE STORY OF BARDOLI—Mahadev Desai	6	0
HISTORY OF THE REIGN OF SHAH ALUM —W. Franklin	7	6	NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR —M. K. Gandhi	17	6
THE LIFE OF RAMAKRISHNA—An exhaustive account of the Master's wonderful life—Romain Rolland	7	6	TALES FROM SANSKRIT DRAMATISTS (The famous plays of Bhasa, Sudraka, Kalidasa, Sri Harsaha, Bhavabhuti and Visakhadatta)	5	0
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—K. Gandhi	10	0	INDIAN TALES OF—Fun, Folly and Folk lore	5	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars)—K. T. Shah	15	0	FAMOUS PARSIS	7	6
BAPU—MY MOTHER—Manubehn Gandhi	3	0			

Obtainable from:

"INDIAN OPINION"

P/Bag, Phoenix, Natal